

Brassói Lapok

XL. évfolyam
12. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi január 17

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szét küldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az előfizetési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK TORDÁT!

Uj császár született

Irta: KÖRÖSI SÁNDOR

Hétfőn, január 15-ikén uj császárt kiáltottak ki a Távol-Keleten a veszedelmes színjáték főrendezői, a japán hóditók. Pu-Yi Henry-t, akit hat éves korában taszított le a Mennyei Birodalom ugynévezett sárkány-trónjáról az 1911-beli kínai nemzeti forradalom, kegyes gyámjai most mandzsu császárnak teszik meg és ezáltal eggyel több lesz a csak jelképes hatalommal bíró báb-imperátorok száma.

A fiatal Pu-Yi idősöve két esztendeje már kormányzója a japánok által 1931. szeptember közepén meglepetésszerűen és erőszakosan meghódított Mandzsuriának, azaz uj nevén Mandzsukuo-nak. Alighogy a japánok megvetették lábukat Észak-Kína e gazdag és kulcs-helyzettel bíró tartományában, alig sikerült elfoglalniuk ezt az ősi országot, — mindössze két hónappal a japán megszállás után, néhány reakciós és japánbarát tiszt, meg mandarin megjelent Pu-Yi-val Port-Arthur kikötőjében s felajánlották a császári sarját Japánnak, szabad felhasználás végett. Nippon ravasz fia nem is haboztak s átvették Pu-Yi-t illetőleg is a gondviselés nemes szerepét. Felkarolták. S már 1932. márciusában kormányzó lett a „függetlennek és szabadnak” nyilvánított Mandzsukuo élén. Most pedig a folyton terjeszkedő japánok úgy látták jónak és célravezetőnek, ha előszedik a régi mandzsu trónt s arra ültetik kegyencüket, pártfogoltjukat. Így talán jobban elhiszi a világ, hogy Mandzsukuo önálló, dicsőséges császárság lett ismét, mint ahogy hosszú ideig volt már a nagy kínai nép ősi történelme folyamán.

Egyelőre csak kikiáltották mandzsu császárnak Pu-Yi-t, megkoronázni március elsején fogják, Mandzsukuo „függetlenségének” második évfordulóján. Ezzel pedig a távolkeleti háborús viszály, amely a tavasszal, talán éppen márciusban éri el, előreláthatólag, legválságosabb időpontját, uj szakaszba lépett. Abba a szakaszba, amely tetőpontjára emeli egyrészt a Japán és a Szovjetszövetség, másrészt pedig a Japán és a nemzeti szabadságért komolyan harcoló Kína közötti feszültséget.

Az uj mandzsu császárság révén a japánbarát kínai klikk ujra és teljes nyíltsággal került előtérbe, azok a kínai politikusok, akik akkor, amikor az 1911-es forradalom köztársasággá kiáltotta ki Kínát, Japánba menekültek s a tokiói kormánnyal szövetkeztek a Mennyei Birodalom többi imperialista gyámoltója ellen. Hogy ezeknek a japánbarátoknak mi a felfogása, beszédesen kifejezte egyik vezetőjük, Kang Ju-Wei, a husz évvel ezelőtti kínai császárság egyik legfőbb tanácsadója.

— Inkább a japánok végiek birtokukba a Mennyei Birodalmat. Igaz, hogy ez egy ideig szentségtörésnek fog látszani, de egy szép napon a japánok is kínaiakká válnak s akkor mi leszünk majd az urai ezeknek a nippon-szigeteknek is, — jelentette ki ez a régi, neves, száműzetésbe ment kínai császári politikus.

Ők tehát úgy képzelik, hogy ha majd a japánok meghódítják egész Kínát, a négyszázötven milliós kínai nép lassanként magába olvasztja őket s akkor jön el ismét a régi kínai dicsőség.

Ennek a kényelmes ábrándnak a megvalósítása szempontjából az uj mandzsu császárságban látják a történelmi ugródeszkát. Hiszen Kína történelme tanítja, hogy a Mennyei Birodalom a régi mandzsu császárságból nőtt ki magát. A kínai műveltség és hatalom bölcsője Mandzsuriában ringott. Hátha most Pu-Yi császárságával és ezáltal a japánok hathatós segítségével uj, hatalmas és fényes fejezete veszi kezdetét a kínai történelemnek.

Kína igazi nacionalistái persze nem így gondolkoznak. Amint nem kérnek a nem ázsiai nagyhatalmak uralmából, elnyomásából és ki-

Gömbös kioktatta a horogkeresztes mozgalommal kacérkodó magyar arisztokratákat

A hitbizományok és a mérhetetlen vagyonok nem azért vannak, hogy politikai dugárukat pénzljenek velük

A 40 ezer holdas urak jól tennék, ha „a szociális reformok megvalósítását önmagukon kezdenék el”

Sátoraljaujhely, január 16.

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök vasárnap részt vett azon a gyűlésen, amelyen a nemzeti egység pártjának sátoraljaujhelyi hívei bontottak zászlót. Gömbös ezt az alkalmat is megragadta arra, hogy programját és álláspontját kifejtse az éppen aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről. Ezekről nagy általánosságban semmi újat nem mondott a magyar miniszterelnök, azonban beszédét mégis felülvizsgálta azok a mondatok, amelyek a magyarországi főúri osztály nyugtalanító elemeinek legújabbkeletű politikai szereplését teszik szóvá.

Nagy beszédében Gömbös a következőket mondotta:

— A nemzeti egység, — állapította meg Gömbös — nem jelenti minden világnézetű áramlat összekeverését. Nem választáselőtti hangulatot akarok teremteni, hanem a történelem számára követséget a nemzet egységét. Feladatunk az, hogy a magyar nemzetet fenntartsuk s ne engedjük semmiféle szélsőség irányába eltelődni.

Nem gerstlidemokrácia kell, hanem olyan politika, amely egyformán gondoz minden honpolgárt, bár tudatában van annak, hogy teljes egyenlőség nincs.

A következőkben a nemzeti munkatervvel foglalkozott a magyar miniszterelnök. Leszögezte, hogy a nemzeti munkaterv nem egy kormány, hanem egy egész nemzet számára íródott. Megadja a szellemi irányítást, amelyhez a nemzeti egység táborra a szükséges politikai szervezetet biztosítja. A kormány ugynévezett „szoft-programjából”, amit az ellenzék következtetesen összekavar a nemzeti munkatervvel, már mindent megvalósítottak az elmúlt évben.

A titkos választójogról kijelentette,

zsákmányolásából, ugyanugy nem szívelelik a japán gyámkodást sem. Már most elérkezettnek látják annak az idejét, hogy gazdáik legyenek saját hazájuknak. Egyre hevesebben állnak ellent a japánokkal való paktálásnak, amint ezt az állítólag már levert fukienji felkelés is mutatta, amelyet a Kominutangnak nevezett nemzeti függetlenségi párt balszárnya szervezett meg. Ennek a pártnak egy részét Csang-Kaj-Sek, a nankingi diktátor, eltántorította azoktól a szabadságharcos eszméktől, amelyeket a kínaiak Kossuthja, Suu-Jat-Szen, alapjául fektetett le s általában szintén japánbarát vizekre evezett. Emiatt Kína nemzeti forradalmárai az utóbbi időben határozottan szembefordultak vele s ujra felemelték a hamisítatlan szunjatszenizmus zászlaját.

hogy eddig tett ígéreteit állja s éppen ezért van szükség olyan pártra, amely minden körülmények között biztosítja az állandóságot és a nyugalmat.

Azután kijelentette, hogy a magyar kormány külpolitikája a jövőben is marad az eddigi uton. Magyarországból a legmelegebb baráti érzést váltja ki mindenki, aki jószándékkal közeledik.

Kitért a gazdasági élet jelenségeire is s örömmel állapította meg, hogy a jelek szerint a válság holtpontján a magyar közgazdaság már tuljutott. Ezt bizonyítja az is, hogy a kiviteli és beviteli szállítások mérlege 81 millió pengős felesleget mutat.

Ezek után ért el beszédének legérdekesebb részéhez, amely azoknak a magyar arisztokratáknak szóló erőlyes üzenet volt, akik legújabbban a német és osztrák példák hatása alatt titokban, vagy nyíltan

a nemzetiszocialista mozgalom csatlósaivá szegődtek.

— Vannak olyanok, — mondotta Gömbös —, akik tiltott politikai dugárut csempésznek be vámmentesen az országba. Ezekre a magyar nemzet igen drága árat fizet. A magyar arisztokratáknak nem szabad elfelejteniük, hogy a hitbizományokat nem azért kapták s nem azért örökös urai mérhetetlen vagyonoknak, hogy horogkeresztes mozgalmat pénzljenek. A magyar főrendek csak akkor szolgálják igazán a nemzet egyetemes érdekeit, ha a kastélyok lakói végre keznek foglalkozni a kérgeskezü paraszttal. A horogkeresztes mozgalmat importáló 40 ezer holdas urak pedig jól tennék, ha a nemzetiszocialista jelszavak ürügye alatt hangoztatott szociális reformok megvalósítását önmagukon kezdenék el.

Gömbös a nagy feltűnést keltő beszéd után visszautazott Budapestre.

Megbukott Kuba uj elnöke is Ismét áthalánossá válik a forradalmi zűrzavar Havannában

Havanna, január 16

A kubai zavargások az utóbbi időben ujra fellángoltak.

Az elégedetlenség országsszerte erőszakosságokban nyilvánul meg. A gyári munkásság sztrájkol. A forradalmi hangulat az alsó rétegről átcapott a módosabb osztályokra is.

Havannában a munkásság kikiáltotta az általános sztrájkot. A városban fejtelten zavar uralkodik. A város sötétben van, mert a villanydrótokat, villanyfelszereléseket teljesen összerombolták a sztrájkolók.

A vízellátás is megszakadt.

A munkásság sztrájkmozgalmához az orvosok és ügyvédek is csatlakoztak. A kormány minden kórházat bezárattott.

A város területén több helyt véres összeütközés volt a sztrájkolók és a karhatalom között.

A kormány teljesen tehetetlenül áll a tombolás közepette. Nem mer és nem tud erőszakosabb és erőlyesebb eszközökhöz nyulni. A köztársaság elnöke, San Martín, beadta lemondását. Valószínű, hogy Battista, az őrmesterből lett ezredes katonai parancsuralma következik.

Ezek után Pu-Yi Henry ur restaurálása ujabb háborús kihívás a nemzeti szellemű Kínával és Oroszországgal szemben, a kapzsi Japán részéről. S ha kitör a régóta lappangó távolkeleti háború, amelynek következményei beláthatatlanok, ugy az uj nagyszabású öldöklésnek a felidézésében jelentős szerep fogja megilletni az uj mandzsu—mongol császárságot, Japánnak ezt az eddigiekéi is vakmerőbb sakkhuzását. Nem lehetetlen, hogy amint az elmúlt világháborút a sarajevói merénylettől szokás számítani, január 15-iktől, a mandzsu császárság kikiáltásától fogjuk számítani az uj keletkezését.

Mindenesetre érdemes jól megjegyezni ezt a dátumot is.

Tessék kívágni és eltenni!

7. sz. SZELVÉNY a B. L. januári regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab januári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényvárának 1934. január havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

Gyűjtőtáborba kerülnek a makacs adóhátralékosok Németországban

Berlin, január 16.

Az oldenburgi tartomány pénzügyminisztere súlyos rendeletet adott ki az adónemfizető polgárok ellen. A rendeletben kifejezi a pénzügyminiszter, hogy értesülése szerint több adózó nem akarja kiegyenlíteni adóhátralékát, noha megtenne hozzá a módja. Ez a magatartás azonban nem fér össze a nemzetiszocialista elvekkel. Ennélfogva a miniszter a rendelet útján hozza tudomására a lakosoknak, hogy a jövőben az adóbehajtásnál nem tűnnek ilyen visszaéléseket és teljes szigorúsággal fognak eljárni, annyira, hogy a rosszindulatú adónemfizetők „állampolgári nevelés céljából” koncentrációs táborba kerülnek.

Ismét vasuti össze- ütközés volt Páris közelében

Páris, január 16.

A Páris közelében levő Lebuyére állomáson vasárnap éjszaka egy vidéki vici-nális belefutott az állomáson vesztelő tehervonatba. A vasuti szerencsétlenségnek 9 könnyebben sebesült áldozata van.

A karambolt az okozta, hogy a tehervonat személyzete hanyagságból elfelejtette feltenni a szerelvény utolsó kocsjára a figyelmeztető piros lámpát.

Megfelebbezték a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnök- választását

Kolozsvár, január 16.

A napokban beszámoltunk a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara választásáról, amelyen *Iliescu* bankigazgató egy szavazattal bejutott az elnöki székbe.

A választást most megfelebbezték a kamarák központi szövetségéhez. A felebbezést *Borbély István dr.*, a Marmorosch Blank-bank volt vezérigazgatója nyújtotta be, még két kamarai taggal együtt. A felebbezők formai okokból kérik az elnökválasztó gyűlés érvénytelenítését. A döntés elé nagy érdeklődéssel tekintenek a kereskedő- és iparoskörök.

Öngyilkos lett és meghalt Budapesten

a Marosvásárhelyről elszármazott Fekete Sándor dr. főorvos

Budapest, január 16.

Szombaton délután Budapestön öngyilkosságot követett el Fekete Sándor dr. főorvos. Az eszméletlen állapotban levő embert a Pajorszana-tóba szállították. Szombat délután óta az öngyilkos eszméletlen állapotban feküdt, vasárnapról hétfőre virradó éjszaka aztán meghalt.

Fekete Sándor dr. Marosvásárhelyről származott fel Budapestre. Öngyilkossága okát senki sem tudja biztosan, csak feltételezik, hogy a végzetes tett indító okai családi bajok voltak. A főorvos ugyanis két hónap óta különváltan élt a feleségétől és 2 éves kislánya hosszabb idő óta betegeskedett.

Az öngyilkosság és a halál híre nagy megdöbbenést okozott Budapestén.

Asztalos Sándor:

EGY DUSGAZDAG FIATALEMBER „KONZERVATIV” ÉLETE ÉS „MODERN” HALÁLA

A királyi trón árnyékából a revolvergolyóig jutott Csillag-Blank Béla

Temesvár, január 16.

Nem emlékszem már, melyik nagynevű magyar politikus meghatározása a következő: Nem kell félni a zsidó veszedelemtől, mert a zsidó vagyon eljut oda a második korosztálytól, amihez a zsentrinek évszázadok kellenek. Az első generáció gyűjt felélmertes erővel, megszerzi mindazt, amihez a zsentrinek évszázadok kelletnek, de a második korosztály már ugyanugy pazarolja el, mint amilyenhez a zsentrinek ugyancsak évszázadokra volt szüksége.

A magyar zsidó vagyonok keletkezésének és pusztulásának számtalan példája igazolja a fenti tételt s most ismét feljegyeztünk egyet.

*

Kevés ember „startolt” olyan szerencsésen az életben, mint Csillag-Blank Béla. Édesapja dusgazdag magyar földbirtokos, nagyapja Románia egyik leggazdagabb embere: Blank Móric, a Marmorosch, Blank-bankház legendáshírű főnöke. — Van olyan lehetőség, amelyet ebben a vagyon imádatára berendezett korunkban hősiünk el nem érhetett? És Csillag-Blank Béla mégsem lett több, mint igazolója a fent idézett tételnek.

Édesapja korán meghalt és Csillag-Blank Béla nekiindulhatott az élet számlálatlan milliókkal kikövezett útjának. A hatalmas magyarországi birtokon folytathatta volna édesapja szenvedélyét: gyönyörködni az egyre hatalmasabb területen rengő buzatáblákban. Vagy mindenható bankár-nagyapja örökében és még az a sokszáz felsorolhatatlan lehetőség, amit az általános válság és az általános feltámadás kora nyújt. Nézhette volna páholyból is, az uri semmittevők fölényével, jachtja fedélzetéről, rohanhatott volna a repülőgép tempójával keresni az újat, a nemjártat. Am Csillag-Blank Béla mindent nem választotta. Ő már második generáció volt: a földet utálta, a bankházat lenézte, az általános válság és feltámadás nem érdekelte, a tempóból megelégedett egy autóval. Csillag-Blank Bélát egy elvesztett trón érdekelte.

Sajnos, nincs rá pontos adatom, tehát nem tudom: igaz-e, hogy valamelyik külföldi nevelőintézetben volt együtt György görög királlyal. Állítólag innét származik az a rokonszenve, amelynek később mindent feláldozott. A trónfosztás után már Csillag Béla ura volt vagyonának és egyik örököse egy még nagyobb vagyonnak. Minden energiáját és pénzét agitációra fordította a görög restauráció érdekében. Megingathatatlanul hitt az uralkodó osztály elhivatottságában és a későbbi években, amikor már ő is Temesváron élt, a „származás” keserű kenyerét, még mindig lángoló gyűlölettel beszélt előtte minden olyan megmozdulásról, amely alkalmas volt arra, hogy részt törjön osztályuralmokon.

Fanatikusán hitt mindenben és küzdött mindazért ez a fiatalember, ami ellentétben állott nemcsak születésével, hanem külső megjelenésével is.

*

Huszegynéhány éves volt, amikor mindez már és félmilliárd lejnyi vagyon mögött állott. A családja kiküldte Kairóba dolgozni. Dolgozott, néha már ott tartott, hogy fizikai munkát kellett elvégeznie, hogy a legszükségesebbet megszerezze. Ez az élet az egészséget is aláásta. Blank Arisztid leküldte Temesvárra tisztviselőnek a sörgyárba. Nem engedett neki semmi pozíciót, jelentéktelen tisztviselőként élt, pénztelenül és szabadidejében egy másodrangú kávéházban sakkozott. Szerény volt, csendes, úgy látszik, belefáradt a vagyontalanságba. — Visszavonultságot később honorálta és Blank Arisztid: bekerült a Temesvári Bankba, most már jobb pozícióba, némi hatáskörrel. Ujra társadalmi életet élt.

Közben bekövetkezett a Marmorosch Blank-bank katasztrófája és ez szinte szerencsés fordulat volt Csillag-Blank Béla életében. Elkerült Temesvárról és rövidesen a Discom egyik igazgatója lett, Blank Arisztid helyettese. Itt ismét ellentétbe került nagybátyjával és távozni kellett a Discomtól. Valamivel jobb anyagi helyzetbe került és a látszat az volt, hogy viharos fiatalság után, a férfikor kezdetén bevezet a polgári nyugalom révébe: Temesváron megnősült. Fellegül vette Temesvár egykori tisztifőorvosának Lichtscheindl Gézának leányát. Temesváron villát is építtetett.

*

Mindez azonban csak külszin volt. A

nyugodt polgár élete nem elégítette ki. Állandóan utazott Bukarestbe, Budapestre, magyarországi birtokukra és aha feltűnt egy-egy hétre Temesváron is, hajlott hátú, jellegzetes alakja. Csendes volt, hallgató, alig volt társasága és lehet, hogy e mögé zárta a mult fényes terveit, vagy már készülődött levonni elkallódott életének végső konzekvenciáját.

Mindenkitől távol, végül bezárkózott a kastély szobájába és egyetlen lövéssel „tabula rasat” csinált, mint egy leéptett tisztviselő a reménytelenség végső határán — Csillag-Blank Béla, aki valaha egy királyság fényes árnyékában képzelte el az életét.

A városok körzetén kívül dolgozó mezőgazdasági munkások mentesek a társadalombiztosítás kötelezettsége alól

A földművelésügyi minisztérium új rendelete tisztázza a kérdés körül támasztott zavarok

Bukarest, január 16.

A munkásbiztosító és betegsegélyező egész szervezetét átalakító társadalombiztosítási törvény nem intézkedett a mezőgazdasági munkásokról. Annak ellenére, hogy a törvény eredeti szövege szerint a mezőgazdasági cselédek és munkások nem kötelesek a társadalombiztosító pénztáraknál járulékokat fizetni, az utolsó hetekben mégis igen sok panasza érkezett be arról, hogy az egyes pénztárak a mezőgazdasági munkásokat is biztosításra kényszerítik és az érdekeltek tiltakozását nem veszik figyelembe.

A helyzetet ezen a területen most tisztázza az a rendelet, amelyet a földművelésügyi minisztérium szőlőművelési osztálya adott ki s amely a mezőgazdasági munkások biztosítási kötelezettségének tekintetében minden félreértést igyekszik kiküszöbölni.

A rendelet közli az érdekeltekkel, munkaadókkal és munkásokkal egyaránt, hogy a társadalombiztosító pénztár intézkedéseinek megfelelően — a mezőgazdasági, kertgazdasági és szőlőgazdasági vállalatok munkásai, ha a városok körzetén kívül dolgoznak, mezőgazdasági munkásoknak számítanak és mint ilyenek mentesek a társadalombiztosítás kötelezettsége alól.

Viszont, ha a szóbanforgó mező-, kert-, vagy szőlővállalat a város körzetén belül fekszik, ahol a társadalombiztosító meg van szervezve, akkor ezen vállalatok úgy tekintendők, mint bármely más kereskedelmi vállalat, annál is inkább, mert ezek kereskedelmi ügyleteket bonyolítanak le és sokszor bejelentett cégük is van. Ezen vállalatok munkásai tehát a városban vetve a társadalombiztosítási bejelentés kötelezettségeinek.

Ujabb áldozata van az aradi „halál-sugárutnak”

Egy zöldszínű bérautó elütötte Anghel József államvasuti főgépészt s aztán továbbszáguldott, mintha semmire törtené volna — Baj történt a „vidám” aranyifjuval is

Arad, január 16.

Az aradi vasuti állomáshoz vezető hosszú és széles Sugárut az utóbbi időkben a szó szoros értelmében versenypályává változott, ahol az aradi gépkocsivezettek nagy előszeretettel tombolják ki gyorsahajtási örületüket. Nemcsak ezek a megkötőgyagosodott gépkocsik a hibások ebben, hanem elsősorban a hatóságok, amelyek következetesen elmulasztják ennek a forgalmas utvonalnak ellenőrzését s oda forgalmi rendőrt egészen érthetetlen okokból egyáltalán nem állítottak.

Ez a kölcsönös könnyelműség megrázó szerencsétlenségnek lett okozója vasárnap hajnalban 6 óra körül. Ebben az időben állt szolgálatba az 1. sorszámmal viselő városi autóbusz, amely mérsékelt sebességgel döcögött ki a sötétben az állomás felé. A Sugáruton az autóbusz vezetője észrevette, hogy az állomás felől igen nagy gyorsasággal közeledik egy kisebb gépkocsi. Az autóbusz vezetője, legnagyobb rémületére, olyanformát figyelt meg, hogy az örült sebességgel robogó kocsi kieresik egy ember, a kocsit azonban nem áll meg, hanem változatlanul nagy sebességgel robog el az autóbusz mellett. Leállította kocsiját s rövidesen megállapította, hogy balsejtelmű nem volt alaplatlan, mert bár a zöldszínű kis bérautóból senki sem esett ki, a nagy sebességgel elzúgó kocsit elütött egy férfit, aki át akart menni a sugárut egyik oldaláról a másikra.

Az autóbusz vezetője azonnal értesítette a rendőrséget és a mentőket és a súlyosan meg-

sérült, eszméletlen férfit így rövidesen kórházba szállították.

A vizsgálat megállapította, hogy a megrendítő szerencsétlenségnek Anghel József államvasuti főgépész esett áldozatul, aki a gázolás következtében sokáig feküdt eszméletlenül. Amikor magához tért, akkor sem tudott semmiféle értelmes felvilágosítással szolgálni, mert a szerencsétlen ember beszélőtehetségét és emlékezőtehetségét is elvesztette a borzalmas zuhanásban.

Az aradi rendőrség megindította a nyomozást és az összes gépkocsivezetőket kihallgatásra rendelte be, hogy a gázoló és leketlenül továbbáguldó soffőr személyazonosságát megállapítsa.

URVEZETŐ A VOLÁN MELLETT

Súlyos szerencsétlenség történt vasárnap éjszaka Kolb József kisszentmiklósi gazdag molnartulajdonos 19 éves Miklós nevű fiával is. Az Aradon közismert aranyifjú azonban senkit nem okolhat a balesetért, csak önmagának könnyelműségét és meggondolatlanságát.

Kolb Miklós bent mulatott Aradon és a késő éjszakai órákban erősen „vidám” állapotban ült fel gépkocsijára, amelyet maga szokott vezetni. A sötét téli éjszaka és a rossz ut sokkal nagyobb figyelmet és fegyelmeyzettséget kíván a gépkocsivezetőtől, mint amennyi egy átmulatott éjszaka után megmaradhat s ennek tulajdonítható, hogy a gépkocsi árokba zuhant s maga Kolb Miklós súlyos, de nem életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Ujabb fordulat a Stavisky-botrányban

„Férjem aligha lehetett öngyilkos“

— mondja a szélhámos felesége

A titokzatos golyó és szeghelyeknek „minősített“ golyónyomok rejtélye
A Journal tovább kavargja a botrányt

Páris, január 16

A Stavisky-ügy politikai hullámai mintha csillapulni kezdenének. A kétszerezes bizalmi szavazat után, amelyet Chauvignot a kamarában elért, meghiúsultak az ellenzék reményei, hogy panamavádkkal megbuktathatja a kormányt. — Közben folyik a hivatalos vizsgálat, amely azonban mindeddig nem hozott új nevet a felszínre, noha a botrány első napjaiban több mint száz politikusról és közéleti férfiról beszéltek, akik állítólag bele vannak keverve az ügybe. Du Barry, a Volonté letartóztatott főszerkesztője is hatalmas névsor nyilvánosságra hozatalával fenyegetőzött. Ez azonban ugyancsak elmaradt.

Az óriási panamát azonban még sem lehet olyan könnyen elsimítottak tekinteni. Még az a vád sem múlt el,

LAPAYRE,

a Stavisky-botrány vizsgálóbiztosa.

hogy Stavisky nem önként halt meg. Eppen erről hozt újabb, feltűnő keltő cikket a párisi Journal. Staviskyné tudvalevőleg korábbi nyilatkozatában nem vonta kétségbe, hogy férje önkéntes volt, véget ért életének, míg ebben a nyilatkozatban már vádaskodni kezd.

— Férjem aligha lett öngyilkos — mondja a nagy fezőr özvegye. — A revolver, amellyel a hatóságok állítása szerint végzett magával, nem is az ő tulajdona. Legalább is én sohasem láttam nála. — A rendőrség megtalálta azokat a golyókat, amelyek férjemet megölték. Én azonban találtam egy másik golyót is. A hatóságok megígérték nekem, hogy ezt a körülményt jegyzőkönyvbe veszik, de nem tudom, hogy megtartották-e ígéretüket.

— Mikor abba a szobába léptem, ahol férjem halálát leltem, az ajtón három golyónyomra leltem. Kérdősködésemre azt válaszolták, hogy azok nem golyónyomok, hanem kihúzott szegek nyomai.

Bayonne után Friesen

Miközben a Stavisky-ügy még napirányban van, a Populaire már újabb bankbotrányról rántja le a leplet. A lap közlése szerint Felsőelzásban, Friesen városkában fiók-Stavisky garázdálkodott, aki ugyan nem százmilliókkal, de szintén tetemes összegekkel károsította meg a hiszékeny polgárokat. A szélhámos — akinek nevét még nem közölte a lap — összesen 18 millió francia frankot vágott zsebre különféle károsító ügyletekből.

Egyébként egy rovtomultu fegyencről van szó, aki Friesen városkában egy dobozgyárba furakodott be s ott csakhamar igazgatóvá lépett elő. Azután hozzákezdett a csekek hamisításához és egyéb szélhámosságokhoz. Alapított egy takarékpénztárat is, amely nagy bizalomnak örvendett az egész környéken.

A szélhámost a rendőrség, amely a Stavisky-botrány hatása alatt ugylátszik éberebb és körültekintőbb lett, leleplezte, de elfogni már nem tudta, mert az megneszelve a veszedelmet, idejében összeszedte minden pénzét és kerekelt oldott. Most lázasan körözik. Kiderítették, hogy az „igazgató ur“ hasonló szélhámosságokért már ült egyszer 6 évet és 3 napot a fegyházban.

Akárcsak nálunk...

Mint előzőleg is megírtuk, a francia kormány törvényhozási uton akarja elejét venni, hogy a Stavisky-féle botrányok megismétlődjenek. Ezt a célt több törvényjavaslat fogja szolgálni, amelyek közül kettőt már benyújtottak a képviselőház elnökségének. Az egyik javaslat a köztisztviselőkre szab ki súlyos, ötévig terjedhető börtönbüntetést abban az esetben, ha az állam bármelyik alkalmazottja visszaélne hivatalos hatalmával s befolyását anyagi előnyök megszerzésére használná fel.

A másik törvényjavaslat a sajtóra vonatkozik. Ha valamely lap indokolatlanul rágalmoz meg egy köztisztviselőt, a

cikk szerzője 1 hónaptól 12 hónapig terjedhető fegyházbüntetésben részesül.

Lehetetlen összehasonlítást nem tenni a francia törvény és a Romániában az előző kormányzat alatt megszavazott vagyonellenőrzési törvénnyel, amely ugyancsak súlyos rendszabályokat tartalmazott azok ellen, akik vádaskodnak valamely politikusra, vagy köztisztviselőre, de nem tudják bebizonyítani vádjukat. Végeredményben a törvény gyakorlati alkalmazásától és a közélet szellemétől függ, hogy az ilyen kétélű intézkedés tényleg kigyomlálja-e a visszaéléseket a politikai életből, avagy csak arra lesz jó, hogy elnémítsa a korrupció ellen emelkedő hangokat.

Feltűnő eréllyel razziázik a nagyváradí rendőrség

Tiltott legyvertartás, hiányos igazolványok, öngyújtók és römikövek miatt eddig 350 előállítás történt

Nagyvárad, január 16.

Vasárnap délután a nagyváradí rendőrség újabb általános razziát kezdett meg a város minden részén. Ez a razzia a hétfői nap folyamán még tart.

Az őráratok elállják az utcákat, behatolnak a házakba és mindenütt fegyvert keresnek. Az igazoltatás és házkutatás a legnagyobb udvariassággal, de ugyanakkor a legnagyobb határozottsággal is történik.

A rendőrség nemcsak fegyvereket, de öngyújtókat és römiköveket is elkoboz.

Eddig 350 előállítás történt, részben fegyverek, öngyújtók, részben hiányos igazolványok

miatt.

Öröztbe vették többek között Mezei János Teleky-utcai fűszerkereskedőt, akinél két revolvert találtak. Letartóztatta a rendőrség Erdei Böske Teleky-utcai fiatal lányt is, aki egy revolvert rejtgetett a lakásán.

Ugyancsak tiltott fegyverviselés miatt tartóztatta le a rendőrség Görgényi Artur lakost is, akinél 1 katonai fegyvert és 4 öngyújtót találtak. Görgényi azonban a rendőrségre szállítása közben megszökött. Kiszabadította magát őrei közül és a zajló Kőrösbe vetette magát. Átuszott a tulsó partra és ott eltűnt.

A miniszterközi értekezlet megállapítása szerint

Rend és nyugalom van az országban

Mária anyakirályné Hitlerről és az antiszemitizmusról

Bukarest, január 16.

A pénteken este tartott minisztertanács határozatait értelmében a kormány úgy közvetlenül, mint közvetve mindent megtesz, hogy az ország rendjét és nyugalomát a legmesszebbmenőleg biztosítsa s így megtisztult légkörben állhasson neki új építési programja megvalósításának. Az erélyes és ugyanakkor körültekintő intézkedések eredménnyel is járnak. Vasárnap a miniszterelnökségen Tatarescu miniszterelnök vezetésével értekezlet volt, amelyen Inuletz belügyminiszter, Uica tábornok hadügyminiszter, Antonescu igazságügyminiszter és több államtitkár vett részt. A kiadott hivatalos közlemény szerint az értekezlet tudomásul vette az ország minden részéből a bel-, had- és igazságügyminisztériumhoz beérkezett jelentéseket s ezek alapján megállapította, hogy az általános belső helyzet a rend és nyugalom tekintetében kielégítő módon megjavult.

SZEMBESÍTETTÉK A GYILKOS MERÉNYLŐT AZ EGYIK SZEMTANUVAL

Az állfövi törvényszék vizsgálóbírója, Stancu, folytatja a színajai merénylet részleteinek és körülményeinek tisztázását. A három merénylet ismét beszámították a vacaresti fogházból a törvényszéki fogdába s a vizsgálóbíró újból kihallgatta őket az egyik szemtanu: Anghelovici

bankigazgató vallomásaival kapcsolatban, majd szembesítette a gyilkos Constantinescut a bankigazgatóval. Ezalkalommal kétségtelen módon megállapították, hogy a gyilkos nem mondott igazat, amikor azt állította, hogy nem orvul, hátulról lőtte le áldozatát, hanem először előlről tüzelte rá s csak azért találta tarkón, mert Duca hirtelen elfordította a fejét. Anghelovici bankigazgató vallomása bizonyult valósnak, aki szerint a merénylet a szó szoros értelmében nyomába szegődött áldozatának s igenis hátulról adta rá mind a négy lövést. Mi több, a gyilkos revolverével még akkor is tudatosan a miniszterelnök fejére célzott, amikor az már összerogyott.

Ami a petárdák származását illeti, amelyet a merénylet során használtak, sikerült minden kétséget kizáró módon megállapítani, hogy ezek ugyanabból a közös központi forrásból valók voltak, ahonnan azok a petárdák is eredtek, amelyeket a választási küzdelem alatt egyes parasztdisznál találtak, vagy később a házkutatások alkalmával lefoglaltak.

MÁRIA ANYAKIRÁLYNÉ AZ ANTISZEMITIZMUSRÓL ÉS HITLERRŐL

A londoni Daily Express bécsi tudósítójának sikerült intervjut kapnia Mária anyakirálynétól, aki Ileana főhercegné kislányának keresztelője alkalmából Mödlingben tartózkodott.

Staviskyné cáfol

Ujabb párisi híradásunk szerint Staviskyné nyilatkozatot adott, amelyben megcáfolja, mintha eddigi vallomásaival ellentétben, kételkedne férje öngyilkosságában és vádolná a hatóságokat. Ugy lát-szik, első nyilatkozata nem volt egyéb, mint a jobboldali lap politikai manővere. Staviskyné a Le Matin-ben nyilatkozott le újra s egyenesen azt mondja, hogy a Journal hazudik. Ő sosem mondta azt, hogy gyanús nyomokat fedezett volna fel az öngyilkosság színhelyén.

A kormányt azonban annyira nyugtalanítja a Journal vádaskodása, hogy azonnal újabb hivatalos vizsgálatot rendelt el az öngyilkosság legapróbb részleteinek feltárására és bebizonyítására. A vizsgálat eredményét a közvélemény elé tárják, hogy minden gyanúsításnak elejét vegyék.

A vizsgálatot vezető hatóságok információja szerint a két gyanúsított lapszerkesztő, Du Barry, a Volonté főszerkesztője és Aimard, a Liberté volt szerkesztője kijelentették, hogy most már hajlandók mindent elmondani és minden politikust leleplezni, aki csak szerepelt a botrányban kapcsolatban. Az eddigi híradásokban azonban semmiféle új név, vagy nagyszabású leleplezés nem szerepel.

Az özvegy királyné mindenekei előtt mély megindultsággal beszélt Duca miniszterelnök tragikus haláláról, majd ezeket mondotta:

— A politikától teljesen visszavonultam s ezért nem is beszélhetek róla. Csak annyit mondhatok, hogy Románia békés ország, amelyet végtelenül és teljes szívből szeretek.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogyan vélekedik az antiszemitizmusról, Mária királyné ezt válaszolta:

— Minden országnak joga van védekezni ellenségei ellen. Én azonban nem vagyok antiszemita és sok zsidó barátom van. Tévedés azt hinni, hogy Romániában az orvosok 80 százaléka zsidó, de különben sem tudom ezt a kérdést Németország szemszögéből megítélni. Hitler Adolfban tetszik nekem, hogy új hitet öntött országába. Csak azt sajnálom, hogy a mai ifjúság összetéveszti a hazafiasságot a gyűlölettel. Emiatt halt meg Duca. Az ifjúságnak meg kell találnia a helyes utat.

Remény van arra, hogy újra munkába kezd a nagyváradí Derby-cipőgyár

Nagyvárad, január 16

Szombaton a Kossuth Lajos-utcában, a Derby cipőgyár leállított telepének kapuján hirdetőtábla jelent meg, amely szerint a gyár régi munkásait felkéri, hogy jelentkezzenek a portánál. A tábla természetesen nagy feltűnést és reménykedést keltett nemcsak a munkások, hanem a tisztviselők körében, hiszen azt lehetett remélni, hogy a gyár, amelynek annakidején nagy alkalmazott létszáma volt, ismét megkezdje a munkát.

A gyár jelenleg a Creditul Industrial pénzügyi birtokában van, amelynek megbízásából Hancu tanár ügyel fel a telepre, Munkatársunk felkereste a tanárt, aki a következő felvilágosítást adta:

— A Creditul Industrialnak eltökélt szándéka, hogy a gyárat, ha arra csak egy lehetőség kínálkozik, a legrövidebb időn belül üzembe helyezi. Engem megbíztak, készítsem el a vonatkozó számításokat, hogy lássák, lehet-e hasznat remélni a gyár újbóli megindításából. A régi munkásokhoz azért intéztem felhívást, mert meg akarom tudni, mennyit kérnek most a szakmunkások és egyéb munkások és munkások.

— A gyár évek óta tétlenül áll, 800 gép és jelentős befektetett tőke hever ott holtan. Remélem, hogy február végén, március elején, szóval tavaszra, a gyár üzembehelyezésének terve valóra válik.

Munkatársunk megtudta azt is, hogy Hancu tanár a Creditul Industrial megbízásából ajánlatot tett a Bata-világ-cégnek, hogy vegye át a Derbyt. Bata évekként ezelőtt át is szeretne volna venni az üzemet, most azonban visszautasította az ajánlatot.

Ha a gyár tényleg megindul, úgy 500 munkás és 50 tisztviselő remélhet újra kenyeret.

Egy marosvásárhelyi orvos sikere Budapesten

Budapest, január 16.

Hirsch Simon dr. marosvásárhelyi fiatal orvos olyan műszert talált fel, amely minden bizonnyal rövidesen forradalmat jelent a belgyógyászati vizsgálati módszerek területén. Találománya lényegében véve egy villanyárammal hajtott készülék, amely az ujjal végzett kopogtatást teszi tökéletessé és hibamentessé, másfelől pedig feljegyzi a kopogtatási hang magasságát és a fül tévedéseit így teljesen kiküszöböli. Hirsch dr. az érdekes találmányt a budapesti orvostársadalom európai hírű kiválóságainak is bemutatta, akik arról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Felrobbant a furónyel és megölte a gazdáját

Még mindig a világháború számlájára

Csikszereda, január 16

Leopold Simon gyergyótölgyesi gazda évek hosszú sora óta furónyelnek használt egy háborúból visszamaradt tüzer-ségi gyutacsot. Az öldöklő robbanóanyagból békés szerszámmá változott gyutaccsal nem is volt semmi baj vásárpig. Békésen türe, hogy gazdasági szerszámaikat javítsák véle a gazdák.

Vasárnap reggel Leopold egy fejszénylet akart beilleszteni. Munkaközben a veszedelmes furónyellet egy éket próbált a fejszényletbe verni. Az erőteljes ütés következtében a tüzer-ségi gyutacs felrobbant és a szerencsétlen gazdát, akinek sejtelve sem volt a furónyelként használt rézrudacska veszedelmes voltáról, azonnal megölte. A robbanásra elősiető családja a gazdát vérbefagyva, hol-tan találta.

Az ügyben bevezetett csendőrségi vizsgálat percek alatt megállapította, hogy a szerencsétlenségért kizárólag a halott gazdát terheli a felelősség, aki elég könnyelmű volt furónyelként használni egy veszedelmes hatású robbantó-eszközt.

Hogyan bukkantak rá a tibeti főpapok az új dalai lámára

Peking, január 16

Lassa főpapjai megválasztották az új dalai lámát. A december 17-én elhunyt dalai láma utódja egy 23 napos csecsemő lett, aki ugyanabban az órában született, amelyben a dalai láma meghalt.

A tibeti vallás hisz a lélekvándorlásban s a lassai főpapok azt tanítják, hogy az elhunyt dalai láma lelke annak az újszülöttnak a testébe költözik, aki abban az órában születik, amikor a dalai láma meghal.

A főpapok a dalai lámának december 17-én bekövetkezett halála óta szüntelenül járták az országot, hogy megtalálják azt a csecsemőt, aki a halál órájában született. Huszonhárom napig tartó kutatás után most Lassa egyik elővárosában s került is egy ilyen csecsemőt találniok. A csecsemőt elválasztották anyjától, nagy ünnepélyességek közepette a dalai láma palotájába vitték, hogy Tibet új uralkodójának nyilvánítsák. A kis dalai láma nagykorúsításáig a kormányzó látja el az államügyek legfőbb irányítását.

— Akinek a gyomra fáj, béműködése megreked, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár „**Ferenc József**” keserűviz rendbehozza az emésztést és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a **Ferenc József** viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

A magyar pénzügy-miniszter újra ellátogat Bécsbe

Bécs, január 16

Imrédy Béla magyar pénzügyminiszter Genfből, a Népszövetség pénzügyi bizottságának üléséről távozva néhány napot a tiroli hegyekben tölt, majd szerdán Bécsbe érkezik, ahol pár napig marad. Imrédy Buresch osztrák pénzügyminiszterrel akar tárgyalásokat folytatni. Ezalkalommal szóbakerül a magyar belföldi kölcsön ügye is, amelyet tudvalevőleg a magyar kormány osztrák mintára, sorsjáték-alapon akar nyelbeütni.

Tisztelettel értesítjük mélyen tisztelt brassói vevőköriünket, hogy megnyitottuk fióküzletünket a

SZABADSÁGTÉR 3 SZ. ALATT

PIAȚA LIBERTAȚII (Tanácsházzal szemben)

Uj üzletünk fel van szerelve mindazon anyagokkal és minőségekkel, amelyek központunknál kaphatók — és mindent eredeti gyári árban árusít.

GALLIA MODERN SELYMEK

PÁRISI FORGATAG:

1. Stavisky, a jósnő és a magyar arisztokraták 2. Francois Coty bukása és egyéb tragédiák

Páris, január 16.

A francia napilapok plakátjai kétségbeesett betűkkel ordítják az olvasó szemébe, hogy „A Stavisky-panama az érthetatlenség zürzavarába fullad”. Miután a francia politika és társadalom legelőkelőbb jelenségei állanak kapcsolatban ezzel a groteszk, milliárdos botrány-nal, egyből nem is volt várható, minthogy a szenális orosz-angol szélhámos bűntényei az elfogatás, a tárgyalás és a 20 évi börtön rideg valóságának terepéről felreppennek a zürzavarnak elérhetetlen, transcendentális fellegei közé. Néhány hétig háborogni fog a közvélemény. Hiszen 600 millió frankot emeltek ki a zsebéből. Néhány ember viszavonul. Azután elcsendesedik minden.

Rengeteg ember vesztette el vagyonát,

A magyar optánsoknak,

akik, ismeretesen, döntő részben arisztokraták, rendkívül kinos lehet ez a Stavisky-panama. E főurak ugyanis azt a vagyontömeget, amit az államfordulattal vesztettek el, a magyar kisemberek millióival fizettették meg. Ez a furcsa, rosszillatú üzlet az ugynevezett A-kassza és B-kassza formájában fejeződött ki. A magyar tömegek az A-kasszába beletették a maguk véres obulusait, az utódállamok hadikártalanításának javára. Az A-kassza az obulusokat áthelyezte a B-kasszába, az optánsok követelésének számlájára. Az arisztokraták kivették a B-kasszából a tömegek pénzét.

Volt tehát egy magyar tömeg, amely elvesztette a háborút. S volt egy magyar főúri réteg, amely viszont, — úgy látszik — megnyerte.

Szerencsétlenségre, zavaros idöket élünk. Az A-kassza, meg a B-kassza nem működött rendesen. Átutalási tilalmak, devizanehezségek, transzfermoratóriumok és így tovább. Az arisztokraták nem jutottak pénzhez.

Francois Coty,

a világszerte ismert francia illatszergyáros, megbukott. Legalább is lapvezéri minőségében.

Coty-t rendkívüli érvényesítési vágyak hajtották. Politikus akart lenni, azonban a politika mezőnye nem fogadta be. Lapokat alapított tehát, így akarván kiderőszakolni a sikert. Az „*Ami de Peuple*” című lapját 10 centime-ért vesztette a kezében. Lehetetlenül olcsó ár. Az önköltségek még felét sem hozza be. Coty 203 millió frankot fizetett rá az ügyre, s újságját a napokban árverezik el. Másik lapja, a „*Figaro*” már hónapokkal ezelőtt kiesuszott a keze közül. A Figaronak hatalmas, mérhetetlen értéket képviselő palotája volt a Champs Elysée-n, Páris legelőkelőbb utvonálán. Az utódokkal úgy egyezett meg Coty, hogy a palota utcára eső fele az új tulajdonosoké lesz, míg a hátsó fele, minden bennlévő értékkel együtt az ő tulajdona marad.

Ebben a hátsó felében van a pompás, gaz-

szisztenciáját Staviskynek lángeszű ügyletein. Van azonban valaki, aki most kezd keresni a XX. századnak e legnagyobb kalandorán: Madame Freya, a jósnő. Az új Mme. Thebe.

Aki tíz nappal ezelőtt a nyilvánosság előtt prognózist állított fel 1934-re. S jóslatát azzal kezdte, hogy a francia közeletet közvetlenül az esztendő kezdetén, méreteiben és jelentőségében rendkívüli botrány rázkódtatja meg. A kabinet, folytatta az asszony, belebukik ebbe az ügybe.

A kabinet ugyan még nem bukott meg, de Madame Freya máris beérkezett. Árfolyama egyszeriben a tizszeresére szökött s az örült üzletmenetet már le sem bírja bonyolítani.

Az egyik százmillió vagyon most omlott össze. A másik viszont most alakul ki.

A kötvényeket tehát, amelyek az A-kassza és B-kassza viszonylatát fejezték ki, — feudális-bankszerűleg elbeszélve — eladták. A vevő Stavisky ur volt. Hat-nyolc-tíz százalékot fizetett. Vagyis a névérték 6—10 százalékát. Hajjaj, szomorú ügylet!

A magyar nagyurak ezt a 90 százalékos konverziót felajánlhatták volna a magyar dolgozóknak is, akiknek így nem száz, hanem csak tíz százalékot kellett volna kiizzadniok. Ezt azonban nem tehetették meg, mert az ügylet, a vérező kispolgár és a kereső arisztokrata ügylete, tul nyílt lett volna.

Tehát lebonyolították a dolgot a szenális orosz-angol zsidóval.

Remélni kell, hogy az intelligens olvasó a történelmi osztálynak ezt az ügyetlen, kényszerű üzletet nem faji következtetések levonására használja fel.

Hiszen a Párisban seftelő polisi igazán nem volt kötelezhető arra, hogy erkölcsi szempontjai legyenek a szegény magyarokkal szemben.

dag, népszerű „*Figaro Illustré*” című képeslap helyisége. Coty odamagyarázta tehát a dolgot, hogy az „*Illustré*” az ő tulajdona továbbra is. Az új tulajdonosok viszont maguknak vitták a lapot.

Végül is a lap legujabb száma két kiadásban jelent meg. Egyformán tartalmas, egyformán színes, egyformán konzervatív, sőt reakciós. Ugyanaz a szerkesztőség és a kiadói hivatal jelzése is. Csak a tartalma más.

Mind a két kiadó kiadta a lapot s mind a kettő elküldötte az előfizetőknek.

Akik ilyenképpen egy előfizetési díjért két újságot kapnak, ami vigasztaló jelenség, lévén igen gyakori eset, hogy a nyájas olvasó két előfizetési díjért sem kap egyet sem. Egyébként ez a paradicsomi állapot csak addig tart, míg egyik fél kifogy a pénzből. Ez pedig egyhamar bekövetkezik. A palota elűlő és hátruló fele ugyanis a hátruló fele az előfizetők. A szegény vándor, ha be-téved, ide-oda ráncigálják. A bevétel nyilván

megoszlik. Egy Coty-újság pedig még akkor is megbukik, ha dupla bevétele van. Félkaszálva pedig legfeljebb akkora sikert arathat mint a magyar optánsok.

A VILAG LEGNAGYOBB PECHJE

Délfranciaországban játszódott le ahol egy öreg kézműves vásárolt egy sorsjegyet a követlenül ezután meghalt. A tisztes aggyastyán szokás szerint, legjobb öltönyében temették el. Alig zajlott le a gyászaktus, megejtették a sorshuzást és az öreg számára egymillió frankkal mosolygott rá a szerencse.

Nosza, elő a sorsjegyet. De ez nem volt te látható sehol. Tüvé tették az egész házat, nyomma sincs a dolognak. Végül is eszükbe jutott, hogy az öreg annak a fekete ruhának belső zsebébe rejtette a jegyet, amelyben eltemették.

Az ügyészség eddig még nem adta ki a ká-hantolási engedélyt. De viszont bizonyos körök máris propagandaképpen használják az esetet, hangsúlyozván, hogy a millió banknóta ügye is igazolja, milyen ostoba, veszélyes dolog a hullágetetés....

(m.)

Válságosra fordult Mihályi Tivadar állapota

Kolozsvár, január 16.

Mint a napokban közöltük, Mihályi Tivadar, a múlt évszázad egyik leghíresebb ügyének, a memorandumpernek utolsó élő szereplője, súlyosan megbetegedett.

Mihályi Tivadar állapota tegnap rendkívül válságosra fordult. A bukaresti ügyvédi kamara táviratilag érdeklődött állapota iránt, majd távirat érkezett a pápaiól is. A vatikáni távirat így hangzik:

— A Szentatya őszinte szívből jön apostoli áldását küldi Mihályi Tivadar-nak és imádkozik egészsége megerősítéséért. Pacelli kardinális.

Sikkasztás a buzăui pénzügyigazgatóságban

Buzău, január 16

A buzăui pénzügyigazgatóságnál a napokban nagyszabású visszaélést leplestek le.

A visszaélést Constantinescu adóügyi viselő követte el, aki ezelőtt 3 évvel adóhátrálék fejében a Columbia petroleum finomító gyártól 226 ezer lejért vett és erről az összegről a befizető vállalatnak előirásos, hivatatos nyugtát adott, nyugtakönyv alapszelvényére azonban a 226 ezer lej helyett csak 226 lejért vett rá, a különbözetet pedig elsikkasztotta.

A sikkasztásra csak most jöttek rá. A tisztviselőt letartóztatták.

HIREK

Baradlai László:

SZERELMESEK

Jótiára éppen egy esztendeje láttam őket. A templomban voltak. A nő fején fűzött volt, a férfi szmokingban, fűzött és szinte egymásba olvadva, áhítatosan hallgatták a papot, amikor a szertartásról, a mindent legyőző szerelmeiről, a házastársi köteleességről és a holtomiglan-holtodiglanról predikált.

Az orgona zúgott, a menyasszonyt sorra csókolgatták a templomhajójában, az élelmesebbek letapostak maguknak egy darabot a menyasszonyi fátyolból, mert az szerencsét hoz.

Azután nászútra indultak.

Mostanig nem láttam viszont őket, de annál többet hallottam róluk. Azt rebesgették, hogy baj volt a hozományjal, amelyet a leány papája ígért. Megtartotta az ígéretét, de megtartotta a hozományt is. Időközben jött rá a férfi, hogy ő voltaképpen kizárólag csak szerelmi házasságot kötött, holott nem ez volt a szándéka. Ha ő ezt tudta volna előre, akkor hallgatott volna Bus Fekete László nevű klasszikusunkra, akinek látta egyszer egy szindarabját, amelyben azt mondták, hogy a férfi előbb álmaihoz legyen hű és csak azután szerelméhez.

Az elmaradt hozomány miatt volt az első jelenet.

A hónap végén azután kiderült, hogy a férfi sem keresi meg a havi tizenkettőt, amit az apósának és a szende arának bejelentett. Éppen a felét kapja a magkereskedelménél, de az is bizonytalan, mert az időn a magkereskedelmi elmulasztotta kihasználni a löhere-konjunkturát. Buzával foglalkozott és éppen ezért az elsején borítékban esedékes hatezer is szörnyen bizonytalanul vált.

Ekkor a nő tett heves szemrehányást. A szomszédok szakácsnője mesélte másnap a piacon, hogy ilyeneket mondott az ifjú pár egymásnak: család, szélhámós, te csak ne beszélj, hiszen szerelemből vettél el, mert az a vén család apád nem azt ígerte...

A házasság kezdett szabályos polgári házassággá alakulni.

Három hónap múlva az asszony bridzsezni járt a klubba és sokat táncolt a hajszos gavallérral, akiről senki sem tudta, hogy miből telik neki.

A férj visszatért a barátaihoz. Állítólag — ezt a borbélysegéd híresztelte — kitartóan és eredménnyel udvarolt a színház egyik görlejének.

Gyakran hideget vacsoráztak. Egyik sem járt pontosan haza, nem olt érdemes főzni.

Még később a férj nem akarta kifizetni a ruhaszámlát. „Menj haza az apádhoz, fizesse ő — biztatta szelíden az asszonyt. A ruhaszámlát azonban mégis elrendezték. Állítólag a sneidig igazgató adott pillanatnyi kölcsönt a meg nem értett asszonynak.

Egy utolsó téli reggelen kitört a férfiből a keserűség. Az asszony hajnalban jött haza a bridzspersenyéről és aludt. A férfinak lyukas volt a zoknija, nem találta a szekrénykulcsot, hogy tisztát vegyen. A reggeli nem volt bekészítve, a fürdőszobában hideg volt. Reménytelen reggel volt. Minden utat felhalmozódott benne és gyöngédtelenül felrúgta a feleségét.

— Elég volt. Elválnék!

Az asszony álmos volt, gyűrött és ráncos. A szeme tájékán a ki nem törölt álom enyhe nyomaival, mérgesen bólnótott.

— Elválnék!

Ügyvédek vitték a válópert. Az asszony lemondott a tartásdíjról és cserébe a férj beleegyezett abba, hogy a válást az ő hibájából mondják ki.

A múlt héten a papa jelentkezett. Egy nagyobb tétel pamutot sikerült behoznia az országból. Keresett annyit, hogy megadhatta a hozományt.

A válófélben lévő férj virágot vitt a feleségének.

Az asszony nem fogadta el. Másnap az igazgató hívatta a férjét. Athelyezik. Bukarestbe megy a központ-hoz. Felemelik duplájára a fizetését.

A feleség délután személyesen vitte az uzsonnát az irodába.

Most a törvényszék előtt állanak.

— Tehát válni akarnak? — kérde a bíró, aki csak az aktákat nézi.

— Mi? — mondják egyszerre — de-hogy akarunk, sohasem akartunk. Hiszen mi szerelmesek vagyunk egymásba. Csak a pletyka, meg a szomszédok és az ügyvédek akarták.

Nem válnak el.

Holnap utaznak Bukarestbe.

Ugy mennek az utcán, mint Romeo és Julia meglevénedett kisjeje.

Olajnyomatban.

Szerelmeseik.

Hálistennek nincs magyar szó a gleichschaltolásra, de azért mindnyájan értjük, hogy mit jelent. A gleichschaltolás legridegebb szabálya az volt a nemzeti-szocializmus hőskorában, hogy állami és közhivatali csak árja viselhet, csak árja legyen a kereskedelemben, iparban, üzletben, általában kenyér csak árjának dukál. Legyen árja egész Németország — ez volt és marad Hitler jelszava, legyen határozottan, ellentmondást nem tűrően, kétségbevonhatatlanul árja iróiban, gondolkodóiban, bankáiraiban, hadseregében, kereskedelmi vezérférfiaiban, politikusaiban. Mindenki más pusztuljon, ez volt a jelszó, de titokban mindig reméltük, hogy Hitler majd csak megtalálja a megoldást kivezető utat, majd csak kielégíti minden igényt, esetleg a nemárják igényeit is. Hitler legújabb és eddig legsebnálisabb, legmerészebb ötlete végre minden nehézség nélkül megoldja ezt a kérdést is. A párisi lapok jelentik, hogy Hitler diszárjának nevezi ki a pénzügyi élet egyes tagjait, egyelőre persze csak a milliomosokat, a diszárják pedig az árja jogok összes birtokába jutnak, árjának, sőt diszárjának tekintendők. Az első ilyen diszárják: Mendelsohn Franz bankár, Oppenheim bankár és Wertheimer nagykereskedő, akik már meg is kapták a diszárjai oklevelet. Ezt nagyszerűen csinálta Hitler. Ezt a Kolumbusz tojását senki más ki nem találta volna. Ezért ette meg a meggyet a szegény német árja, hogy mig, aki valódi, az csak árja maradjon, addig a zsidó milliomosok diszárják legyenek?

MEGTÖRTÉNT AZ ELSŐ KIVÉGZÉS AUSZTRIÁBAN

A gráci riógtönitő bírószá halálra ítélt Strauss Pétert, aki bosszúból felgyújtotta egyik haragosának gazdaságát. A statáriális bíróság ítéletét, elre példál, végre is hajtották. Ez volt egyébként az első kivégzés az ausztriai statárium kihirdetése óta.

— ELARVEREZTÉK ZEMPLÉN GÉZÁNÉ HAGYATÉKÁT. Budapestről jelentik: Hétfőn délelőtt nyilvános árverésre került a tragikusan elhunyt Zemplén Gézáné minden ingósága. Zemplén egyetemi tanár elvált felesége vagyonát erő halmikkal nem rendelkezett; butorai apró értéktárgyai neveléséig olcsó áron kelttek el. A per folyamán sokat emlegetett „halál-diványt”, amelyen még látszanak a gyilkosság véres nyomai, — tizenkét pengőért vették meg.

— A volt csikszentgyörgyi jegyző fogva marad ügye főtárgyalásáig. Csikszentgyörgyről jelentik: Annak idején részletesen beszámoltunk azokról a sorozatos visszaélésekről, hamisításokról és sikkasztásokról, melyekkel hatalmas kárt okozott a vezetésére bizott Csikszentgyörgyi közszeg lakóinak Ráduly Lajos jegyző. A bonyolult büntető felfedezése alkalmával Ráduly jegyzőt azonnal letartóztatta a csikszentgyörgyi ügyészség. Közel nyolchónapi szakadatlan munka után a vizsgálóbíró kibozgotta a büntető szálat és vádlóitványt tett Ráduly volt jegyző ellen. Indítványában leszegezi, hogy szükségesnek tartja a büntető jegyző fogvatartását, ügye végleges letárgyalásáig.

— Szentté avatták Touret Johanna asszonyt, az irgalmas-rend alapítóját. Rómából jelentik: A pápai vatikánváros, vasárnap, ünnepélyes keretek között, a pápa jelenlétében szentté avatta Touret Johannát. A nagytudású és szentéletű asszony a női irgalmasrend intézményének alapítója volt.

★ Házasság. Fried Ibolyka, Brassó és Comloşan Miklós, Temesvár, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— ARADON MEGKEZDIK A NYUGDIJASOK KIFIZETÉSÉT. Aradról jelentik: Az aradi pénzügyigazgatóságához hétfőn érkezett meg a januári nyugdíjak kifizetéséről intézkedő rendelet. Ennek értelmében már kedden, január 16-án megkezdik a nyugdíjak kifizetését, amikor is 5 millió 800 ezer lej kerül kifizetésre.

ABLAK

— Előzetes letartóztatásban marad a gyermekgyógyász, „szatir”. Csikszentgyörgyről jelentik: Puskás János gyermekgyógyász 22 éves leány, szülei távollétében, megtámadta az egyik ottani gazda 11 éves kislányát és erőszakot követett el rajta. A szülők azonnal feljelentették Puskást, akit a csendőrség, a terhelő adatok birtokában, őrizetbe vett és a csikszentgyörgyi ügyészségre kísért. A főügyész a vizsgálóbíróval egyetemben előzetes letartóztatásba helyezte Puskást, aki ártatlanságát hangoztatva, a törvényszék vádtagadásához felebbezte meg a döntést. A törvényszék, az előzetes nyomozás súlyosan terhelő adatai alapján, megerősítette a letartóztatási végzést.

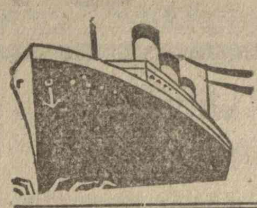
— GUMIKESZTYÜS BETÖRŐK DOLGOZNAK NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelentik: Hétfő hajnalban Spitzer Ferenc zöldfaúcai kereskedő lakását ismeretlen tettesek átkulccsal felnyitották és onnan 90 ezer lej értékben készpénzt, ékszert és ruhaneműt vittek magukkal. A kereskedő a kérdéses éjszaka üzleti uton volt, felesége szintén nem tartózkodott a lakásban, úgyhogy a modern gumikesztyűs betörők teljes zavaratlansággal hajthatták végre tettüket.

— Uj „időközi” polgármestert kapott Marosvásárhely. Tudósítónk jelenti: Mint ismeretes, Marosvásárhelyen az időközi bizottság elnöke annak idején Nae Jonescu ügyvédet nevezte ki, aki közben azonban képviselői mandátumot is nyert. Nae Jonescu ezért tegnap Bukarestben lemondott a polgármesterségről és így helyébe a kormány dr. Creţiu Nicolae tanárt nevezte ki, aki éveken keresztül a tanítóképző igazgatója volt, a nemzeti-párti kormány uralomrajutása alkalmával aztán a katonai realiskolához nevezte ki tanárnak. Az új időközi polgármester kinevezésével kapcsolatban valószínűleg a bizottság összetételének megváltoztatására is sor kerül.

— Három letartóztatás „angyalcsinálás” miatt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi ügyészség letartóztatott három embert. Mezősályon Serac Anna 19 éves leány már hosszú idő óta tiltott szerelmi viszonyt folytatott egy falubeli fiatal legénnyel. A tiltott viszonyok nemrég következményei mutatkoztak és a leány bevallotta ezt anyjának. A leány és anyja ekkor közösen Boros Rafia falusi szülésznt keresztek fel, aki már „járta” volt az angyalcsinálásban. A falusi bába különböző szerekkel itatott a leánnyal, majd tiltott műtet is végzett rajta, végezetül pedig hármashoz elégették a magzatot. A csendőrség tudomást szerzett az ügyről és a leányt, annak anyját, valamint a szülésznt letartóztatta és bekísértette a marosvásárhelyi ügyészségre, ahol a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte mindhármat.

ÖSZINTE GYÁSZ

— Mi bajod, miért szomorkodsz?
— Nem hallottad, hogy meghalt Amerika egyik leggazdagabb embere?
— De igen! Talán nagybácsid volt?
— Dehogyan volt! Hiszen éppen azért szomorkodom. (Moustique)

UNITED STATES LINES

NEW-YORK-ba
HAMBURGból és HAVREből

Január 31
WASHINGTON
Február 7
PRESIDENT HARDING

Február 14
MANHATTAN
Február 21
PRESIDENT ROOSEVELT

Felvilágosítást ad:
WAGONS-LITS // COOK
Bucureşti, Piaţa Regele Carol 1.

★ ELŐFIZETŐINK SZIVES FIGYELMÉT felhívjuk kitünően szerkesztett könyvnaptárainkra. A Brassói Lapok naptárának ára 25 lej. A Népujság naptára 12 lej. A pénz beküldhető az előfizetési díjjal együtt, csak kérjük a szelvényt megjegyezni, melyik naptár kell és mi azonnal küldjük portómentesen.

— Kommunista röpiratok, amelyek árulónak neveznek egy munkásvezért. Nagyváradról jelentik: Tegnap hajnalban az állambiztonsági rendőrség százával szedte össze a kommunista röpiratokat, amelyek a pár hónappal ezelőtt elfogott Gelb Nándor munkásvezér ügyét tárgyalták s amelyekben Gelb árulónak kiáltják ki, akivel nem szabad szóba állni. Ezzel kapcsolatban a sziguranca házkutatást tartott Gyarmati Miklós és Ullmann Sándor ismert munkásvezéreknél, a házkutatások azonban nem jártak eredménnyel. A nyomozás most tovább folyik. A röpiratok terjesztői, ha megfogják őket, az ostromállapot törvény értelmében a hadbíró-ság elé kerülnek.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

— NÉHA JÓLESIK AZ ELISMERÉS... A bihari románság tengerébe szíveként beékelte Gyanta község magyar lakossága, amelyet nem is tiltott politikai érdekből természetesen szegényítnek a hatóságok, a gazdasági nehézségek ellenére is első köztől építette meg a maga kulturházát. Ennek a csendes, értékes művelődési intézménynek lelkes és betűre szomjas tagjai a gyantai magyarok. Nehéz napi munkájuk elvégzése után nagyon szívesen olvasnak, tanulnak, dicséretes és követésre méltó példát mutatva a magyar földművesosztálynak. Most megható kérelemmel fordultak lapunk kiadóihoz a Boros Ferenc református lelkész útján. Boros tiszteletes ur közli, hogy a két utolsó év gyenge termése miatt nem tudják a kulturház olvasótermét berendezni és fejleszteni s ezért a következőt kéri: „Nem tudjuk ellátni olvasóteremmel a művelődési, tudni, olvasni vágyó atyánkfiai, Erdély legnagyobb magyar napilapjához fordulunk, hogy helyzetünket mérlegelve, naponta egy ingyenpéldányt küldeni sziveskedjenek b. lapjuktól, amelynek színvonala túlnőtt az országhatáron s a miénkkel egyező eloi álláspontja szerint hozza pontos információit”. — Ennek a meleg szeretetnek és a B. L. célkitűzéseivel, törekvéseivel és irányával mindenben egyetértő bizalomnak viszonzásul a kiadóhatalmát már meg is indította a kért tiszteletpéldányt, abban a reményben, hogy gyantai lelkes híveink a jövőben sem csatlakoznak a B. L. minden erdélyi magyarért vállalt, becsületes munkájához.

Segyen egy próbát a hírneves
fenségesen illatosított
Germandrée
szappannal

Kolozsvár külvárosa: Torda

Földrajzilag, azaz inkább topográfiai-
lag nehéz volna bebizonyítani, hogy a
fenti cím megfelel a valóságnak, hiszen
a robogó autóbusszokkal is egy óra hosz-
szat utazik az ember Kolozsvárról, amíg
Torda házái feltűnedeznek. A tordai
kereskedők azonban, akik „tudják a ma-
guk baját”, mintha összebeszéltek volna,
váltig azt hangóztatják, hogy Torda, a
két város közelsége miatt, kereskedelmi-
leg Kolozsvár külvárosává degradáló-
dott.

Nem történt itt földcsuszamlás, amely
az idők folyamán a két várost tényleg
közelebb taszította volna egymáshoz, az
utiköltség azonban olyan csekély és a
közlekedési kapcsolatok olyan rendezet-
tek, hogy a tordaiak javarésze ma már
Kolozsváron szerzi be minden szükségle-
tét.

— Meg kell írni, — siránkozik egyik
tordai kereskedő — hogy a helybeliek
lassanként elszoknak attól, hogy Tordán
vásároljanak. Inkább egyszerűen szerzik
be egész hónapi szükségletüket, de még
véletlenül sem nálunk, hanem Kolozsvá-
ron. Pedig itt is van választék! Ott
azonban talán még több áru között dus-
kálhatnak!... És közben voltak Kolozs-
váron is!

Sietve leszögezem, hogy ez nem egyéni
panasz, hanem kollektív sérelem, általa-
nos és közös fájdalom, mert végig Tor-
dán, csaknem minden üzletben, ez a szte-
reotip sirám üti meg az üzleti viszonyok
iránt érdeklődő fülét. Az ember azután
figyelné a tordai üzletek ajtaját és
megállapítja, hogy tényleg feltűnően ke-
vés vevő fordul be rajtuk. Azután észre-
veszi a zsúfolt autóbusszokat is, amelyek-
nek ülésein Kolozsvárra tartó tordaiak
szorongnak. Zsebükben több-kevesebb
pénzzel, amit az alig órányira fekvő
nagyvárosban költenek el.

A tordai üzletekre tehát, bármennyire
fájdalmas megállapítás is, maguk a tor-
daiak mondták ki a verdiktet, amely a
város kereskedelmi életét lassan, de biz-
tosan a rettegett megsemmisülés felé ve-
zeti...

Tordai tapasztalatok

NYELVEMLÉK

Hadd írjak néhány sort arról a meg-
hatán békebeli tordai cégtábláról, mely-
nek pasztellké alapján fehér marcipán-
szerű betűk sorakoztak egymás mellé és
összeolvadva, az alábbi hangzatos szót
eredményezték:

Divatcipészet.
Igy, ahogy írom. Kegyeskedjenek ezt
a szót analizálni. Magam részéről vég-
rehajtottam a vegelemzést. Eredmény:
20 százalék romantika, 10 százalék szen-
timentalizmus, ismét 20 százalék lira és
50 percent békebeli zamat.

Drága, szép összetett szó: „Divatcipé-
szet.”
Szerajevó előtt „topánokat” készítettek
itt a „nagyasoknak.”

„Divatcipészet.” Talán csak a halotti
beszéd olyan régi, olyan ásatag, mint ez
a szó.

— „Latituc feleim zümütüchel, mic
vognuc?... Gyarló emberek, akik el tu-
dunk révedezni egy ilyen cégtábla előtt.

Mert ez is Halotti Beszéd.
A béke felett, feleim, amikor az illetőn
„ildomos” szavak még divatban voltak.

★

ÖRÜKMÉCS

A kis trafikban, ahol cigarettát vásá-
roltam, berámázott fényképsorozat hi-
valkodott a „stelázsin.” Egy férfiről ké-
szült valamennyi. Előlről, oldalt és há-
romnegyed-profilban. Fiatalember, szé-
pen gondozott, hullámos művészhajjal.
Ejnye, milyen ismerős, csak a neve nem
jut eszembe hirtelen. Ami nem is csoda.
Ki tudja valamennyi filmsztár nevét a
fejében tartani?! Mintha pedig nemrég
láttam volna valamelyik édeskés, affek-
tált filmoperettben. Nagyherceg volt,
pazar bonviván, csillogó és ellenállhatat-
lan...

— Ki ez? — kérdezem mégis.

— Mécs László! — vallja be némi pi-
rulással a trafikosnő, — tavaly előadást
tartott Tordán. Felejthetetlen élmény
volt, hát megszerettem a képeit!
...és még azt mondják, hogy a költők
nem szenvednek olyan népszerűségnek
manapság, mint régen.

Már bocsánat! Tordán mindenesetre...!
Itt még, mint mesésen eltalált szimbó-
lum, sárgarépa örökmécs is égett Mécs
László képe alatt.

Igaz, hogy annál szoktak a kundsajtók
cigarettára rágyújtani!

Aranyosszék élni akar...!

Szöttesek, fonott butorok, gazdasági és háziipari cikkek indultak meg Torda felé...

Beszámoló az Aranyosszéki Vidékfejlesztő Szövetkezet megalakulásáról és működéséről

Balázs Ferenc mészki és Ficker Já-
nos kövendi unitárius lelkészek már ré-
gebben tejszövetkezetet létesítettek,
amelynek kapcsán az Aranyosszéki Vi-
dékefejlesztő Szövetkezet megalapításá-
nak a gondolata is felvetődött. Az elha-
tározást tett követte. Ma már Tordán üz-
lethelyisége van a szövetkezetnek, Bá-
gyon, Kövend, Szentmihályfalva és Ha-
rasztos községek pedig már szervesen
belekapcsolódtak a szövetkezeti munká-
ba, amely ezidőszakra Aranyosszék több
falujában bontogatja szárnyait.

A szövetkezet élén Paál Gábor dr. tor-
dai ügyvéd áll. A kereskedelmi szakosz-
tályt Balázs Ferenc mészki lelkész, a
gazdasági Csomogán János sajtgyáros
vezeti. A társadalmi szakosztályt Ficker
János, a szövetkezeti üzlete pedig Ianka
Károly vezetése alatt működik.

Az Aranyosszéki Vidékfejlesztő Szö-
vetkezet, amely teljesen a brassói AGISZ
mintájára készült, ünnepélyes külsőségek
közepette január 8-án nyitotta meg üzle-
tét. A megnyitó ünnepségen Paál Gá-

bor dr. a szövetkezeti eszméről beszélt,
míg Balázs Ferenc a szövetkezet céljait
ismertette. Pálfi Miklós szentmihályfal-
vai kisgazda a vidéki gazdaközönség ne-
vében köszöntötte a megnyitó szövetke-
zeti boltot.

A szövetkezet, célkitűzései értelmében,
a termelő és fogyasztó között gazdasági
cikket fog közvetíteni. A Balázs Fe-
renc és Botár Gáspár vezetése alatt álló
kulturális szakosztály előadások rendezé-
sét vette tervbe. Az előadásokból be-
folyó tiszta jövedelem 50 százalékából
gazdasági gépeket vásárolnak és aján-
dóznak tovább, jogi tanácsadót tartan-
nak, stb., a másik 50 százalékából részint
a tagoknak a törvény által engedélyezett
osztalékot fizetik, a fennmaradó összeget
pedig javadalmazásképpen a terme-
lő, visszafizetésként pedig a fogyasztókö-
zönség között osztják szét.

Mészki János alabástrom-disztárgyak, To-
rockószentgyörgyről szöttesek, Szentmi-
hályfalváról kosárfonó-munkák indul-
tak meg a tordai szövetkezeti bolt felé

Az üzlethelyiségben van különben a csi-
kái világiállítás aranyérmét nyert
tordai Tompa-féle cserépedény és agyag-
áru gyár lerakata is. Egy tordai szücs-
mester magyaros izlésű szücsmunkákat,
béllelt ködmönöket és bebecseket szállí-
tott a szövetkezetnek.

A röviddel ezelőtt megnyitott szövet-
kezeti bolt forgalmáról és üzletmenetéről
természetesen még nem lehet tiszta
képet alkotni.

A szövetkezet tervbevetett munkáját
azonban hatásosan jelképezi az üzlethe-
lyiség kirakata, amelyben a bolt kicsi-
nyitott modellje körül, a környékbeli
falvaknak megfelelő, agyagból formált,
miniatűr házak csoportosulnak. Mind-
egyik mellett ott van az a cikk, amelyet
az illető falu a tordai szövetkezeti bolt-
ba szállított. Az apró agyagházakat színe-
sen kanyargó szalagok kötik össze a tor-
dai bolttal, mintha jelezni akarnák azt
a mindjobban erősödő kapcsolatot, amit
néhány agilis ember a város és a vidék
között teremtetett...

A rehabilitált fahid

Cáfolat egy koholmányról és két anekdóta

Kevés halottról koholtak még olyan
alaptalan vádak, mint az Aranyos-
folyó felett ívelő, néhai tordai fahidról,
amelyet néhány évvel a világháború ki-
törése előtt lebontottak és a kor követ-
elményeinek inkább megfelelő acél-
hiddal helyettesítettek.

A néhai fahidról, amely jelenleg a
budapesti közlekedésügyi múzeumban
van, ugyanis olyan hírek keltek szárny-
ra, hogy a hídfőn a következő szavak di-
szegtek:

„Épült itt helyben, Tordán.”

Majdnem minden városról kering va-
lamilyen helyi vonatkozású anekdóta, ez
a néhány szó azonban olyan meszesen
naivitást árul el, amit a tordaiak érthe-
tően nem szívesen vállalnak. Joggal és
méltán, mert az egykori hídfőn, amelyet
a tordai Kulturházban őriznek, ennek a
komikus megállapításnak nyoma sin-
csen. Nyoma van ellenben a hídfőre vé-
sett szövegben annak a lelkedésnek,
amelyet a híres, teljesen fából, egyetlen
vasszög nélkül épült hid alkotásakor a
város érzett. Mert 1814-ben, amikor az
említett mesterművet átadták a forga-
lomnak, a pompásan megkonstruált im-
pozványt jelentett, mint manapság —
hogy „messzire” ne menjünk — a Brook-
lyn-híd Newyorkban.

Ennek a lelkedésnek illusztrálására
idézzük talán a 120 éves hídfelirat né-
hány jellegzetes sorát:

„Csudáld Itt Utazó A Természet Baj-
nokját, A Mesterséget Ezt A Víz Győző
Remek Alkotmányt Melyen Maga A Fo-
lyó Is Herculesi Erő Alatt Mormolva Bám-
mul.”

Az új hidra persze nem mondanak

semmit. Az megérezné, mert nincsen fá-
ból.

Tordán különben nem is annyira a
hidról, mint inkább a város békebeli
polgármesteréről kering két anekdóta,
amely azonban a fahiddal kapcsolatos.

A régi, jó időkben történt, hogy az
akkor létesülő tordai sörgyár részére ne-
héz gépeket szállítottak. A hidór ideje-
korára már a tulsó parton kocogtak. A
szekereket és lélekszakadva a városhá-
zára rohant, hogy az ügyben a polgár-
mester véleményét kikérje.

— Át ne engedd őket — adta ki az
ordrét a polgármester —, mert a hid nem
birja ki a megterhelést.

A hidór a legnagyobb sebességet be-
kapcsolva, a színhelyre száguldott, hogy
a felső parancsnak eleget tegyen, a gé-
pekkel megrakott szekerek azonban ak-
korára már a tulsó parton kocogtak. A
derék férfi heves káromkodásban tört
ki, majd megvakarta fejét és szegény-
szemre visszaballagott a városházára,
hogy a szörnyű sérelemről beszámoljon.

A polgármester ur a hirtelen felindu-
lástól fehér lett, mint a fal, azután erőt
vett magán és így dörgött:

— Ez mégis disznóság! Mond meg a
kocsisoknak, hogy azonnal forduljanak
vissza, mert a hid nem bírja meg őket!

Állítólag ettől a polgármestertől szár-
mazik az a kedves bemondás is, amelyet
egyik vidéki utjáról visszatérve tett a
tanácsosok előtt. A hidba ugyanis — z-
vataros nyáridő lévén — közben beicsa-
pott az istennyila. A polgármester, am-
ikor erről jelentést tettek neki, szokott
szerényiséggel csak ennyit mondott:

— Ahogy kiteszem a lábam, rögtön
baj van!

Höfer-jelentés a színházi frontról

Mit szépítsük a dolgot, a Tordára ve-
tődő magyar színházaknak eddig
nagyon gyatrán ment a sorsuk. A direk-
torok szinte könnyezve gondoltak a Tor-
dán eltöltött időkre, amelyekből nem
csendő „szutyások” és ropogós bankok,
hanem kísértetiesen kongó, üres szék-
sorok maradtak meg emlékezetükben.

Most egy csapásra megfordult a hely-
zet.

A Ferenczy-féle színház, amely
karácsony óta időzik a városban, esté-
ről-estére táblás házak előtt játszik.

— Mi az oka ennek? — kérdezem az
egyik tordai habitué.

— Jó társulat, olcsó helyárak! — fe-
leli.

Ferenczyéknek, akik ezidőszakra a
polgári iskola színházáá vedlett tornater-
mében, egy gyufaskatulya-nagyságu
színpadon játszanak, olyan jól megy,
hogy állítólag februárig Tordán marad-
nak.

Jótevény intézmények

Oz. Velis Károlyné és Lörinczy Dénes-
né, a tordai Unitárius Nőszövetség társ-
elnöknői.

Az Unitárius Nőszövetség, amely hat
éves multra tekinthet vissza, az elmúlt
karácsonyi ünnepek alkalmával hatvan
szegénysorsu gyermeknek meleg ruhát
és cipőt adott. Ugyanekkor a gyermekek
között 200 élelmiszer-csomagot osztottak
ki. Hasonló „szeretet-csomagokat” jut-
tattak nemrég a kórházban fekvő,
hozzátartozó nélküli betegeknek is.

A Nőszövetség a közelmúltban sike-
res gyermekelőadást és több teadélutánt
rendezett, amelynek teljes jövedelmét az
arrászorulókat segélyezésére fordították.

Az Unitárius Leányegylet, amely a
Nőszövetség keretein belül működik,
szintén hozzájárul ahhoz, hogy a szűköl-
ködők segítséghez jussanak.

★

Ugyancsak hatéves alakulat a Nap-
pendruck Kálmán dr. közismert tordai
orvos vezetése alatt álló népkönyha is,
amelynek vezetéséért Bethlen Mária
grófnő, Muresian Jovinné, Botár Gás-
pár plébános, Kimpel Flóris bankigaz-
gató és Tutsek Ferenc kereskedő alkot-
ják. A hírlapi propagandát Boros Elek
és Bodor László városi tanácsos vezeti.

A Népkönyha évi költségvetése 120
ezer lej, amit gyűjtések, felolvasások és
alkalmi mulatságok útján teremtenek
elő. A város évenként 120 ezer lej támo-
gatást nyújt az intézménynek, amely de-
cembertől áprilisig 300 családnak és 100
iskolásgyermekeknek ad ebédet naponta.
Az akciót ujabban a vidék is élénken
támogatja, ahonnan a Népkönyha sze-
gényei számára természetbeni adomá-
nyok érkeznek.

A betegsegélyző 1.2 százalékos pótdíjára akar szedni azokról is, akiknek semmit sem nyújt

A 6000 lejnél nagyobb fizetést élvező tisztviselők ügyét az Ugir a Semmitőszék elé viszi

Brassó, január 16.

A gyáriparnak, illetőleg általában az ipari és kereskedelmi vállalatoknak ismét meggyűlt a bajuk a Társadalombiztosítóval, helyesebben D. R. Ioanicescu hírhedt társadalombiztosítási törvényével, amely egyaránt rosszabbá tette ebben a vonatkozásban úgy a munkaadókat, mint az alkalmazottakat és munkások helyzetét. A nemzeti-parasztpárti sajtóban és propagandában annakidején annyit magasztalt törvény ugyanis megszáporította a társadalombiztosítással kapcsolatos terheket, ravasz módon megnevelte a munkásbiztosító pénztárak bevételeit, egyidejűleg azonban megszorította a biztosítottak jogait és előnyeit is, úgyhogy az alkalmazottak semmi hasznát sem látják a fokozott kötelezettségeknek. Ioanicescu arra játszott ki az annyit hangoztatott szociális szempontot, hogy a munkaiügyi minisztérium kebelébe tartozó bürokratikus és mértéken felül felduzzasztott intézmények jövedelmeit minél nagyobb mértékben növelje.

A törvény, pontosabban annak végrehajtási utasítása több olyan rendelkezést tartalmaz, amely egyre-másra konfliktusokat idéz fel egyrészt a Társadalombiztosítóval, másrészt a munkásbiztosító pénztárak, másrészt a járulékfizetésre kötelezett munkaadók és alkalmazottak között.

Legújabbán a munkaadók tiltakoznak ama felfogás ellen, amellyel a Társadalombiztosító rajtuk a törvény végrehajtási utasítására hivatkozva az 1.2 százalékos pótdíjra akar behajtatni. Maga a törvény ebben a tekintetben nem elég világos, viszont a végrehajtási utasításba becsúszott egy olyan rendelkezés, illetőleg magyarázatot, amely valóságos új adóval terheli meg a munkaadói vállalatokat.

A társadalombiztosításról szóló törvény végrehajtási utasítása kimondja ugyanis, hogy a vállalatoknak az 1 egész 2 tized százalékos általános pótdíjra kell fizetniük, tekintet nélkül arra, hogy ezeknek a fizetéseknek egy része, azaz azok az alkalmazottak, akik ezeket a fizetéseket kapják, beletartoznak-e a társadalombiztosításba.

A törvény tudvalevőleg csak azokat teszi kötelezőleg a társadalombiztosító tagjaivá, akik 6 ezer lejnél alacsonyabb havi szabott fizetést, vagy bért huznak. Ha a végrehajtási utasítás csak arra kötelezné a munkaadókat, hogy ezeknek a 6 ezer lejig terjedő fizetéseknek az összege után fizessék az említett pótdíjra, az még csak hagyján volna, de az a helyzet, hogy a társadalombiztosító pénztárak ezt a külön járulékot a vállalat által fizetett összes illetmények végösszege után akarják szedni. A munkaadókkal tehát azoknak a tisztviselőknek és alkalmazottaknak a fizetése után is fizetnie akarják az 1.2 százalékos pótdíjra, akik nem tagjai a társadalombiztosítóknak s következésképpen nem élveznek attól semmi előnyt, vagy jogot. Ez természetesen a lehető legképtelenebb adószedés.

A munkaadók képviselőiben az Ugir, a Gyáriparosok Országos Szövetsége most elhatározta, hogy perrel támadja meg a törvény végrehajtási utasításának ezt a lehetetlen és indokolatlan intézkedését és semmitőszéki döntést provokál ennek a rendelkezésnek az alkotmány- és törvényellenes voltáról. Ennek megfelelőleg a munkaadók képviselői minden egyes társadalombiztosító pénztárnál megfélembtették ezt a méltánytalan pótdíjra-kivetést s a felebezést a következőképpen indokolták meg:

A törvény a 6 ezer lejes fizetést teszi meg a kötelező biztosítás legfelsőbb határát, kimondja, hogy a legfeljebb ennyit fizetést élvező biztosítottaknál a járulékot egyenlő arányban fizeti a munkaadó és a biztosított. Tagja lehet a társadalombiztosítónak olyan alkalmazott is, akinek 6 ezer lejnél magasabb a fizetése, de ez maga köteles fizetni az egész járulékot. A törvény tehát korlátozza úgy a munkaadók kötelezettségeit, mint a biztosítottak jogait az említett fizetési határral.

A társadalombiztosító pénztár és a

munkaadók között nézeteltérés a törvény 48. szakaszának a téves magyarázatából ered. A pénztár azt állítja, hogy a „tényleges fizetett illetmények összege” kifejezés alatt az összes fizetések értendők, tekintet nélkül arra, hogy meghaladják-e a 6 ezer lejes határt, vagy sem? Ez egyértelmű volna azzal, hogy a kötelező biztosítás alá nem eső alkalmazottak illetményeinek összege után is fizetnie kellene az 1.2 százalékos pótdíjra, ami méltánytalan és jogtalan, hiszen csak az alkalmazottak nem kapnak semmit a társadalombiztosítótól. Egy olyan alkalmazott fizetése után, aki nem tagja a társadalombiztosítónak s ennek folytán nem igényelhet semmi jogot attól, nem lehet járulékot szedni, már csak azért sem, mert jogi és társadalmi szempontból semmiféle közszolgáltatás nem szedhető ellenszolgáltatás nélkül.

A ténylegesen fizetett illetmények összege alatt — érvel az Ugir — a törvényhozó csak a kötelező biztosítás alá eső alkalmazottak fizetéseinek az összegét érthette. Ellenkező esetben már magának a törvénynek a szövegében kifejezetten azt mondták volna ki, hogy az 1 egész 2 tized százalékos pótdíjra „ténylegesen kifizetett illetmények összege után szedendő, tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazottak a kötelező biztosítás alá tartoznak-e, vagy sem.” Így

azonban a törvényfelülvizsgáló tanács aligha adott volna kedvező véleményezést, éppen az említett indokból, amely szerint nem létesíthetők társadalmi kötelezettségek ellenszolgáltatás nélkül.

A végrehajtási utasítás 102. szakaszának a rendelkezése tehát ellentétes a törvény 48. szakaszával. Minthogy pedig a végrehajtási utasítás nem ferdíthető el és nem módosíthatja a törvény rendelkezéseit, annak 102. szakasza törvényellenes és így nem bír törvényes erővel.

A munkaadói érdekeltségek törvénytírásnak látják a végrehajtási utasítás szóbanforgó rendelkezését s ezért mindent elkövetnek, hogy ne kényszerítsék őket annak betartására. Valóban jogi képtelenség, hogy azoknak az alkalmazottaknak a fizetése után is szedjék a munkaadóktól a pótdíjra, akik nem tagjai a társadalombiztosítónak és semmi hasznát nem láthatják annak.

Ha ez az önkényes és törvénytelenül a végrehajtási utasításba belopott rendelkezés tényleg alkalmazásra kerülne, ez újabb jogtalan adó volna nem csupán a munkaadókra, hanem végeredményben azokra a magánalkalmazottakra, akiknek 6 ezer lejnél magasabb a fizetésük.

Remélhető azonban, hogy a Semmitőszék igazat fog adni a teljesen helytálló felelkezésnek s ennek értelmében tisztázn fogja a vitát.

„Jaj a fiataloknak!” — az egész világon

A nemzetközi munkáival megdöbbentő jelentése a fiatalok munkanélküliségéről

Genf, január 16

A nemzetközi munkaiügyi hivatal legutóbbi összefoglaló havi beszámolója érdekes adatokat közöl a világszerte mutatókozó gazdasági válságról. A világválságnak egyik legijesztőbb tünetét a nemzetközi munkaiügyi hivatal abban látja, hogy a fiatalság nem tud munkához jutni.

Németországban 7 millió munkanélküli 1932-ben 1,750.000 fiatalok munkanélküli esett. Nagybritanniában 1933 májusában a fiatalok munkanélküli számát 104.000-re becsülték. Az Észak-amerikai Egyesült Államokban a 18 év-nél fiatalabb korú alkalmazottak száma

1920-ban még 2 millió 700.000 volt, 1930-ban már csak 2,100.000. Több állam foglalkozik azzal a gondolattal, hogy különleges rendszabályokat hozzon a fiatalok foglalkoztatása céljából, akik iskoláik elvégzése után nem tudnak munkához jutni.

Az 1935-ben megtartandó nemzetközi munkaiügyi értekezlet a nemzetközi munkaiügyi hivatal igazgató-tanácsának határozatából külön figyelmet fog szentelni a fiatalok munkanélküli ügyének, mert az a felfogása, hogy a fiatalok évekig tartó munkátlanúsága sok tekintetben nagyobb társadalmi károkat okoz, mint a felnőttek munkanélkülsége.

Újra halálos áldozata van a málnásfürdői vasuti kőbányának

Nézzén már bele az ügyészség ezekbe a sorozatos szerencsétlenségekbe

Csikszereda, január 16.

Az államvasutak málnásfürdői kőbányájában hosszú hónapok óta egymást érik a szerencsétlenségek, melyek következtében eddig már számtalan ember vesztette el egész életét a munkaképességét, sőt nem egy esetben életét fizetett csekély napszámáért.

A szerencsétlenségekre vonatkozó hivatalos jelentések minden egyes esetben arról számolnak be, hogy robbantás közben történtek a súlyos vagy halálos sűrűlések.

Málnásfürdő a sepsiszentgyörgyi ügyészség hatáskörébe tartozik s így neki kellene felülvizsgálnia a helyszínen, hogy a bányászati vezetés a robbantások alkalmával megteszi-e az ilyenkor szokásos, sőt szükséges óvintézkedéseket. Jelen pillanatban nem tudjuk határozottan megállapítani, hogy történt-e vizsgálat Málnásfürdőn, azt azonban tudjuk: alig mulik el hét, hogy vagy a sepsiszentgyörgyi, vagy a csikszeredai kórházba ne szállítanak sebesültet a vasuti kőbányából.

Tegnap este Kiss Gyula 24 éves bükszádi illetőségű munkást akarták a málnásfürdői kőbányából súlyos sérülésével a csik-

szeredai kórházba szállítani. A szerencsétlen munkás éppen abban a pillanatban szenvedett ki, amikor a vagonból le akarták emelni.

A csikszeredai ügyészség azonnal boncolást rendelt el, amit a hatósági orvosok a rendőrség egyik tisztje jelenlétében végeztek el. Ennek során megállapították, hogy: egy kődarab hét centiméterre hatolt közvetlen az ágyék fölött a munkás testébe s olyan súlyos belső sérüléseket idézett elő, hogy az azonnali orvosi beavatkozás sem menthette volna meg az életnek.

Az ügyészség a halálosan sebesült munkás kíséreléséből, amit a bányászati igazgatóság állított ki, megállapította, hogy a málnásfürdői kőbányában tegnap délután robbantást végeztek. Ezzel kapcsolatosan Kiss Gyula munkásnak is, aki napi 45 lejért dolgozott a bányában, felhívták a figyelmét: huzdjék az előre elkészített fedezékébe. Kiss nem teljesítette a parancsot. Tovább dolgozott a veszélyeztetett terepen s így következett be a szerencsétlenség, melyért az igazgatóság nem hajlandó semmiféle felelősséget vállalni, mert a munkás hibájából következett be.

Ez a jelentés teljesen elfogadható volna az esetben, ha ez volna az első eset. De mivel a vasuti bányában Kiss Gyula halála a sorozatos szerencsétlenségek egyik láncszeme, így feltétlenül sürgős és erőteljes tisztázásra szorul az ügy. A sepsiszentgyörgyi ügyészség kötelessége, hogy a helyszínen körültekintő nyomozással tisztázza a fiatal munkás halálának körülményeit s elejét vegye a további szerencsétlenségeknek.

Meghalt Cantacuzino professzor

Bukarest, január 16.

Vasárnap délután 71 éves korában elhunyt Bukarestben Cantacuzino professzor, neves orvostudós, az oltási intézet igazgatója, akinek neve külföldön is jól ismert volt. Különösen a tüdővészről írott munkája szerzett nagy hírt neki.

Január 23-án lesz a sakkozógép feltalálójának centennáriuma

Budapest, január 16.

Január 23-án lesz Kempelen Farkas születésének kétszázéves évfordulója.

Egyike volt a legnagyobb magyar alkotóknak. Beszélőgépe és az emberi beszéd mechanizmusáról írt könyve pedig mindmáig alapja a nyelvtudománynak.

Világhírnevét sakkozó automatájával alapította meg. A gép mindenkit megvert, aki csak játszott vele. Állítólag egy törpe sakkjátékos volt elbujtatva benne, de hogy hogyan és miképpen igazgatta a gép belsejéből a mellette ülő, törökösen öltözött fabáb kezét, — mindmáig is a legteljesebb homály fedi a kérdést. De világossá vált és alkotójának nevét főleg ez a szerkezete tartotta fenn máig. Pedig valóban csak eltörpülő csekélység többi alkotásaival szemben. Legnagyobb érdeme hangfiziológiai kutatásainak eredményében rejlik.

Lángész volt Kempelen Farkas, akinek emléke előtt meg kell hajtania a kegyelet zászlóját, mert egyike azoknak a keveseknek, akik dicsőséget szereztek a magyar névnek!

Rohammal elloglalták a városházát Campiagne-ben a munkanélküliek

Páris, január 16.

Campiagne francia városban a napokban kisebb fajta munkáslázadás tört ki. A város munkanélküliei felvonultak a városházára, hogy segínyt követeljenek. Amikor kérésüket nem teljesítették,

a tisztviselőket kikergették az irodákból eltorlaszolták belülről az épület bejáratát, elfoglalták a pénztárt és az összes szobákat.

Kijelentették, hogy az épületet addig el nem hagyják, amíg követeléseiket nem teljesítik.

A karhatalom körülvette az épületet, egyelőre csak várakozó állásponton van, erőszakosságokra még nem került sor.

Tusnád is megkapta az 50 százalékos fürdőkedvezményt

Bukarest, január 16.

A vasutigazgatóság engedélyezte a teli fürdőhelyeknek megadott utazási kedvezményt a Csikmegyeiben fekvő Tusnádnak is. Eszerint Tusnád is 50 százalékos kedvezményt élvez, vagyis az oda-váltott egész jeggyel, Tusnád-fürdő állomáson való lebellyegzés után, ingyen lehet visszautazni a december 1 és március 1 közötti téli fürdőszezon ideje alatt.

Turnu-Severinben lesz az idei országos diákkongresszus

Bukarest, január 16.

Az Unversul értesítése szerint az országos diákkongresszust az idén Turnu-Severinben tartják meg, január hó végén. Mint ismeretes, először Bukarestben tervezték a nagy diákgyűlést, ezt azonban a választásokra való tekintettel nem engedélyezték. Később felmerült az a terv, hogy Temesváron legyen az idei kongresszus, végül azonban Turnu-Severin mellett döntöttek. A kongresszuson való részvételhez az egyetemi hallgatói igazolvány és a diákszövetség tagsági igazolványa szükséges.

Újabb jelentés szerint a turnu-severini diákgyűlés végleges időpontja január 28, 29 és 30.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Csak a konverzió megszavazása után szállítják le a bankrátát

Bukarest, január 16.
Az ország gazdasági köréit — mint ismeretes — intenzíven foglalkoztatja a hivatalos kamatláb leszállításának kérdése. A romániai nagybankok szövetsége néhány nappal ezelőtt ebben a kérdésben részletes emlékiratot terjesztett fel a Nemzeti Bank igazgatóságához, kérve a bankrátá leszállítását.

Erre az alapos indokokkal alátámasztott emlékiratra a Nemzeti Bank igazgatósága már meg is adta a választ a bank-szövetségnek. Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint a Nemzeti Bank vezetősége válaszában rámutat arra, hogy mindaddig nem dönthet a ráta leszállítása kérdésében, amíg a konverziós törvény végleges formájában el nem készül. A mezőgazdasági adósságok rendezése ugyanis nagy terheket ró a Nemzeti Bankra, amely ezektől a terhektől teszi függővé további kamatpolitikáját. A jegybank igazgatósága válaszában hangsúlyozza, hogy a konverziós törvény megszavazásáig megmarad az eddigi kamatláb mellett.

Mindenestre megnyugtató tünet, hogy az ország pénzügyi szervei a Nemzeti Bankot is beleértve belátták azt, hogy a pénz olcsóbbá tétele nagyban elősegítené a gazdasági vérkeringés normalizálódását.

Miért drágul az állatpiacon a tehén és a disznó ára?

Brassó, január 16.
Az állatpiacon az utóbbi hetekben igen jelentős áremelkedést tapasztalnak. Amíg ezek az áremelkedési tendenciák csak szórványosak voltak, nem tekintettük azokat nagyobb jelentőségűeknek, de most országos már ez az áremelkedés és azt bizonyítja, hogy az egész vonalon megdrágulnak az árak.

Különösen a hizott disznó ára emelkedik és azért már 22–23 lej fizetnek elősúlyban kilónként. Tehénben 5–5.500 lej volt az átlagár. A tehén ára most már 7–8000 lejig emelkedett. Még a nyár folyamán a 10–12 literes tehénért legfennebb 3–3.500 lej fizettek, ma ennek a tehénnek az ára ugrott fel 7–8000 lejre.

A malacok ára is lényegesen emelkedik és a 6 hetes malacért ma 6–700 lej kérnek.

Az áremelkedést nem lehet e pillanatban még megindokolni, mert semmi export-oka annak, hogy ezek az árak ennyire felugrottak, nincs. Egyelőre a városi fogyasztásban az áremelkedés jelentősebben még nem mutatkozott, de számolni kell azzal, hogy néhány napon belül a henteseknél és mészárosoknál is megdrágul a hus ára.

A közgazdaság hírei

MIT VENNE A KÜLFÖLD?

(Bukarest) A nemzeti exportintézethez külföldről az alábbi érdeklődések érkeztek be: Anglia keres székeket és kerti butorokat, Ausztria disznósörtöt, Belgium nyúlzsírt, Csehország dunai és tengeri halat és mézet, Svájc szárított gombát, Franciaország sózott belet és libamáját, Németország különböző gyógynövényeket, Lengyelország lenmagot és lenolajat. Közlebbi felvilágosítást a Nemzeti Export intézet Bukarest, Calea Victoriei 100. ad.

ÁRLEJTÉSEK

(Bukarest) A tengeri kikötők igazgatósága 1934 január 26-án acél elektromos lámpaoszlopok szállítására árlejtést tart. Kisenev város polgármesteri hivatala egy darab 160 HP. Man védjegyű Diesel-motornak acélal körített fára való felszerelésére.

Az elektromos üzem részére szükséges 100 kw. erejű elektromos energiaóra (compteur) szállítására, az elektromos üzem részére szükséges dinamó kollektorok élesítésére és modellállítására szolgáló dispozitív szállítására, valamint autogén-hegesztő készülékek szállítására február 7-ére, 3 db. automata tűzoltó-készülék szállítására pedig február 8-ára hirdet árlejtést.

Még hét esztendő és Temesvárnak egyetlen iparos sincs

Temesvár, január 15.
A temesvári ipartestület legújabb statisztikája szerint 1930-ban 330 iparengedélyt adtak be és csak 290 engedélyt váltottak ki. A következő évben 310 régi cég töröltette magát, de csak 190 kért új engedélyt.

E két év alatt Temesvár iparosainak száma tehát százhatvannal esett. Ha ez így megy tovább, úgy Temesvárnak — mondják a cinikus statisztikusok — 7 év alatt egyetlen iparosa sem lesz.

Nagyvárad tervez:

Az új konverziós törvény adjon 50 százalékos tőkeelengedést

Az amortizációs pénztár adjon minden ingatlantulajdonosnak kölcsönt

Az új pénz alapja és a kötvények kötelező forgalma

Nagyvárad, január 16.
A nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége nagyon érdekes törvénytervezetet készített és terjesztett fel a törvényt előkészítő bizottsághoz:

A törvénytervezet alapelve az alábbi:

A TŐKEKÖVETELÉSEK LESZÁLLÍTÁSA

Az alapokmány megfelelő módosításával kimondatnék, hogy minden, 1932. január 1. előtt keletkezett tartozás összege az általános értékesültségeknek és a pénz vásárló ereje emelkedésének megfelelően, hivatalból, minden bírói eljárás nélkül csökkentenék 50 százalékra. Ezen álláspontot már eddig is több jelentős politikai párt amagya is magáévá tette. E mód alkalmasabb, mint a kamat visszaszámításával való csökkentés, amely a bírságot hosszú évekig kötné le a többi perek és az igazságszolgáltatás menetének rovására.

FIZETENDŐ KAMAT

A tartozások után, a törvény életbeléptetése

Ingatlan-tehermentesítési kötvények kibocsátása

A Casa de Amortizare fel volna jogosítva ingatlan-tehermentesítési kötvények kibocsátására. Minden ingatlan tulajdonosát megilletné a jog, hogy a Casa de Amortizare-től jelzálogkölcsönt vehessen igénybe. A Casa de Amortizare a jelzálogkölcsönöket kötvényekben folyósítaná, amely kötvények a hitelező által készpénzben lennének elfogadandók. A Casa de Amortizare által eszközöltendő mindennemű bekelezések, törlesztések, blyeg- és illetékmentesek lennének. A Casa de Amortizare ezen kötvényei évi 3 százalékos jövedelmezésnek, mindennemű adó- és közterhektől mentesek lennének, kaució gyanánt elfogadandók volnának és a kötvények mennyisége 25 egyenlő évi részletben kisorsoltatnék, a kisorsolt kötvényeket a Casa de Amortizare pénztára teljes összegében készpénzben tartoznék beváltani. A Casa de Amortizare kötvényekkel mindennemű adó, közteher, illeték, bírság, teljes névértékben fizetés gyanánt volna eszközölhető. Kötvényeiért az állam szavatolna. A jelzálogadósok által kapott ezen jelzálogkölcsönök 25 egyenlő évi részletben, 4 százalékos tőketörlesztéssel volnának az adósok által visszafizetendő, 3 százalékos kamat és 1 százalékos kezelési költség mellett. Bármely jelzálogos hitelező kívánságára is tartozik az adós ezen jelzálogkölcsönt igénybe venni, hogy ebből a hitelező tartozását a folyósított kölcsön erejéig megkaphassa.

Bármely adós, bármely címen fennálló tartozását jogosított Casa de Amortizare-kötvényekkel kifizetni.

A Banca Națională tartozik a Casa de Amortizare által kibocsátott kötvényekre a névérték 40 százaléka erejéig, lombard-kölcsönt nyújtani.

Hogy a Banca Națională e kölcsönök nyújtásához megfelelő tőkével rendelkezék, a Banca Națională külön törvénnyel fel lenne hatalmazva újabb bankjegyek kibocsátására, a mutatkozó kölcsön-igénynek megfelelően.

A Casa de Amortizare a forgalmi érték 50 százaléka erejéig tartozik az ingatlan-tulajdonosnak ilyen kölcsönt nyújtani. A Casa de Amortizare kibocsátandó kötvényeinek mennyiségét a miniszttertanács lenne jogosítva megállapítani, a mutatkozó szükséglet szerint, de utólag be volna szerzendő a parlament jóváhagyása. A Casa de Amortizare kölcsöneit

HÖLGYEIM!

takarítsák meg a fodrászköltséget, használják a külföldön kitűnően bevált és elismert

ONDULA

FÉSÜT

Ezen cikkünk bevezetésére 10.000 darab **ONDULA** fésűt áldozunk drbként 55 lej reklám árban

Automatikus

ondulál úgy

hosszu, mint

rövid haját, egy-

szerű fésülés által. Nélkü-

lözhetetlen úgy hőlgyek, mint

urak számára. Haia mindig szépen

ki lesz ondulálva. Rendelje meg még ma:

„COSMA” București, Str. Gramont No. 10.

sétől kezdődőleg, — amennyiben a tartozás pénzügyi szervekkel szemben áll fenn, — évi 3 százalék, minden más tartozás után évi 1 százalék volna fizetendő. A kamatok a tőke-kamat alól mentesítve volnának. E kamatleszállítás azért indokolt, mert a hitelezők az új kamattörvény életbeléptetése előtt évi 24–28 százalékos kamatot is szedtek és így nem lesz sérelmes, ha ezentul alacsonyabb kamatokot kapnak.

FIZETÉSI IDŐPONT

A lecsökkentett tartozások 1934. évi december 1-től kezdődőleg 10 évi egyenlő tőkerészletben volnának lefizetendő. A kamatok pedig utólag félvényként minden év június 1-én és december 1-én. Az adós azonban blyegmentesen kérelmezheti az illetékes járásbírság előtt, hogy a teljesítés veie szemben hosszabb időtartamban, de legfeljebb 25 évben legyen megállapítva. E jog az adóst akkor illeti meg, ha beigazolná, hogy ingatlana tiszta jövedelméből nem képes a tőke egytized részét és a kamatokot fizetni.

A VAGYONVISSZAHAGYÁS INTÉZMÉNYE

A jelenlegi konverziós törvény intézkedéseitől eltérőleg javasolnánk, hogy a vagyonviszahagyás intézményével minden adós élhesen, vagyis az is, akinek esetleg csupán ingóságai vannak és így mindenki, aki meglevő vagyonát hitelezőjének felajánlja, akár természetben, akár az értékesítésből befolyó pénzben, megkapná az egyötöd részét.

Ugyancsak kimondandó volna a jelenlegi törvénytől eltérőleg, hogy az adós megszabadul vagyonfelajánlás esetén adó tartozásaitól is, melyek a felajánlott vagyonból kielégítést nem nyertek, azesetben, ha az adós által felajánlott vagyon értékesítéséből a hitelezők lezállított követeléseik 20 százalékát megkapták. Vagy ha ez sem telt ki, az adós szabadulhat eddigi tartozásaitól, ha 5 év alatt a hitelezőre jutó készpénzt legalább 20 százalékra kiegészíti.

AZ EGYEZSÉGEK ÜGYE

Az előbbi konverziós törvény hatálya alatt kötött egyezségek megkötött is megilletné az új konverziós törvény kedvezményeinek igénybevétele.

A pénzügyi szervek ügyében az a javaslat, hogy e törvénynek összes kedvezményeit a pénzügyi szervek minden hitelezőjükkel szemben igénybe vehetik. Megilleti továbbá őket az a jog, hogy mindennemű tartozásaikat, betéteiket, stb., Casa de Amortizare kötvényekkel fizethessék.

A betétkönyveket illetőleg kimondandó volna, hogy nemcsak azon pénzügyi szerveknél eszközölhető saját betétkönyvvel fizetés, amely a kölcsönt nyújtotta, hanem azon esetben, ha az illető pénzügyi szerv a váltót visszleszámlálásra tovább adta, ott is kifizethető legyen a tartozás a kölcsönt nyújtó pénzügyi szervet betétkönyvével. Az eddigi konverziós törvény betétkedvezménye ugyanis a legtöbb esetben nem volt igénybevehető amiatt, mert a bankok legtöbb váltója tovább volt adva visszleszámlálásra.

A Banca Națională ezen új konverziós törvény folytán érhető tőkevesztéseket az állam lesz köteles a Banca Naționalával kötendő megállapodás szerinti évi tőkerészletekben megfizetni.

Roosevelt öt pontja

Az elnök a kapott felhatalmazás alapján most már aláírtekel a dollárt

Washington, január 16.

A Wallstreet körében elterjedt hírek

szerint Roosevelt elnök Amerika gazdasági életének megmentésére az alábbi öt intézkedést készült foganatosítani:

1. Megkéri a felhatalmazást a törvényhozástól a jegybankok aranykészletek lefoglalására. (Ez az első lépés már meg is történt.)
2. Aláírtekel a dollárt.
3. A kormány a törvényhozás felhatalmazásának birtokában ténylegesen lefoglalja az Egyesült Államok összes jegybankjainak aranykészleteit.
4. A kormány igyekszik majd az angol mintára kreált pénzkiegyenlítési alap segítségével rögzíteni a dollárt.
5. A dollár rögzítésének megtörténte után Roosevelt elnök felszólítja az összeidegen kormányokat a nemzetközi valutarögzítési egyezmény megkötésére. Benfentesek szerint ezt az öt intézkedést, amelyek közül az első már meg is történt, ebben a sorrendben fogja keresztül hajtani az amerikai kormány.

Uj kéményseprési szabályzat készül

Brassó, január 13.

A városi pénzügyek átszervezéséről szóló törvény alkalmazása során, — mint ismeretes — Brassó városa kénytelen volt összes szabályzatait a törvény intézkedéseinek megfelelően módosítani. A törvény azt is kimondja, hogy a hiányzó városi szabályzatokat sürgősen ujjakkal kell pótolni.

Brassóban a kéményseprés kérdése maradt megoldatlan. Mig az Okirályság különböző városaiban a kéményseprési szabályzat módosítása akadálytalanul megtörténhetett, Brassóban a törvény intézkedését nem lehetett keresztül vinni, mert a kéményseprési jog nincs a város tulajdonában, hanem magánosok kezében van.

Tekintve, hogy ezeket a jogokat a jelenlegi tulajdonosaiktól elvenni nem lehet, Brassó város tanácsa olyan megoldást keres, amely a jelenlegi tulajdonosokat is kielégítse, amellyel pedig a helyi pénzügyek átszervezéséről szóló rendelkezésnek is eleget tegyen.

A kérdés megoldására a város főtisztviselőinek és az állandóválasztmány tagjainak bevonásával speciális bizottság alakult, amely ma délelőtt tartotta első ülését a város házán Caliman Nicolae dr. delegált polgármester elnöksége alatt. A bizottsági ülésen mindössze csak a lehetőségeket tárgyalták meg és így az ügy nem érkezett el végleges határozathoz.

Értesítéseink szerint a város vezetőinek az az elgondolása, hogy a kéményseprési jogokat megahagyják jelenlegi tulajdonosaiknak, akik azt örökség útján kapták. A kéményseprési jogokkal rendelkezők tevékenységét azonban a város szigorú ellenőrzése alá helyezi. Így első sorban a városi tűzoltó bizottság fog megfelelő ellenőrzésről gondoskodni olyformán, hogy a mesterek közül bízna meg egy-két embert az ellenőrzéssel.

Azonkívül a város — a polgárság érdekeit tartva szem előtt — vigyázni fog arra, hogy a kéményseprők ne szedhessenek nagyobb díjakat, mint amennyit a hivatalos tarifa megállapít. Ennek az ellenőrzésére a város fog nyugtakönyveket nyomtatni és a kéményseprők csak e városi nyugtak ellenében inkasszálhatják be illetményeiket.

Nagy vonásokban ezek a szempontok uralkodnak az új kéményseprői szabályzatban. A bizottság a napokban újból összeül és akkor véglegesen dűlőre viszik a kérdést.

KONFIRMÁCIÓI OKTATÁS

A Brassói Magyar Evangélikus egyház-köztségben a konfirmációi oktatás megkezdődött. A konfirmációra előkészítő órák hétfőn, csütörtökön és szombaton délután tartanak 4 órai kezdettel. Új növendékek ugyanebben az időben jelentkezhetnek. — A lelkeszi hivatal.

AZ UNITÁRIUSOK SZINIÉLOADÁSA

A brassói unitáriusok szinielőadása a küszöbön levő templomépítés javára holnap, kedden este pont 9 órakor lesz az „Astra” mozitermében. A rendezőség kéri a n. é. közönséget a pontos megjelésre, hogy az előadást idejében lehessen megkezdni. Jegyek előre kedden délig az unitárius lelkeszi hivatalban, Rózsater 10 sz. alatt kaphatók és este fél 8 órától a mozipénztárnál.

Astra Mozgó, Brassó.

Folytatólag nagy sikerrel fut:

Kalandorok királynője

című film.

Főszerepekben:

Brigitte Helm, Gustaf Gründgens, W. Liebeneiner, Kurt Wersspermann, stb.

Előkészületben:

Budapesti botrány

„Pardon, tévedtem”

Főszerepekben:

Gaál Franciskával, Paul Hörbigerrel, Szőke Szakállal.

Milyen nyilatkozatokat írat alá a villamosmü

Rövidesen mindenütt átveszik az órákat

Brassó, január 16.

Egyes háztulajdonosok felpanaszolták, hogy a villamosmü velük egy nyilatkozatot írat alá, amelyben nekik felelősséget kell vállalni azért, ha netalán lakóik akár az árammérő órákat, akár pedig a villamosmü más berendezését, vagy vezetékeit megrongálnák.

Ide vonatkozólag illetékes helyen érdeklődtünk és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a háztulajdonosok az aláírásra eléjük tett nyilatkozatokat félreértik. Ilyen nyilatkozatot ugyanis nemcsak a háztulajdonosnak, de a lakóknak is alá kell írniuk és ezekben a nyilatkozatokban a háztulajdonos csak a saját maga órájáért felel és ezenfelül azokért a vezetékekért és berendezési tárgyakért, amelyek nincsenek a lakóik bérleti területén. A háztulajdonost tehát csak annyiban terheli nagyobb felelősség, mint a lakót, hogy

ő nemcsak a saját lakásában lévő berendezések sértetlenségéért, hanem a ház udvarán lévő berendezésekért felel és ezért természetesen felelnie is kell.

Egyébként a villanyszolgáltatási szerződésnek ezt a kifogásolt nyolcadik pontját a városi tanács jóváhagyta és ezen az ülésen jelen volt a háztulajdonosok szövetségének képviselőjében Copony Traugott városi tanácsos is. Az eredeti tervezetben az állott, hogy a háztulajdonos és lakó egyetemlegesen felelősek a berendezési tárgyakért, de az „egyetemleges” szót a megbeszélések során, éppen a háztulajdonosokra való tekintettel, törölték.

Ugyanitt közöljük, hogy a villamosmü kötelezettségként vállalja, hogy a régi órákat 400 lejcs árban átveszi.

Mintegy ezer órát már át is vett a villamosmü és ki is fizetett. Ezeket az átvételi munkálatokat folytatják és rövidesen azokban az utcákban is megjelenik a villamosmünek erre a célra kijelölt két tisztviselője, ahonnan eddig órákat még meg nem vásároltak. Ez a munka természetéből kifolyólag lassabban halad előre, de remény van rá, hogy pár héten belül az összeátvehető órákat a villamosmü felvásárolja és azokért a négyszáz lejezet kifizeti.

Kiskorukból alakult tolvajbandát fogott a rendőrség

Brassó, január 16

A vásári árusok az utóbbi időben több feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen, akik rendszeresen fosztogatják a piaci sátrakat és a faluról Brassóba bejövő szekereket.

A feljelentések alapján a brassói rendőrség büntügyi osztálya erélyes nyomozást indított, amely ma rendkívüli eredményre vezetett. A rendőrség embereinek jól szervezett tolvajbandát sikerült lefűlelni. Erről a bandáról kiderült, hogy a piaci árusok megdézsmálásával foglalkozik s hónapok óta rengeteg lopást követett el.

A detektívek előbb egy Horváth István nevű fiatalembert tartóztattak le abban a pillanatban, amint éppen az egyik vásári szekeresnek a holmijait dezmálgatta. Horváthot a rendőrségre vitték. Kihallgatása során beismerte, hogy bűntársai is vannak.

A vallomás alapján letartóztatták Nagy Károly, Karácsonyi Ferenc és Balla István kiskori tolvajokat, akikről megállapítást nyert, hogy szintén tagjai a beőró és tolvajbandának.

A fiatalokor betörőtársaságot kihallgatásuk után átkísérték az ügyészre, ahol tovább folyik ellenük az eljárás.

Brassó sportja

Az új Schuller-síut felavatása

Vasárnap avatták fel hatalmas számú közönség jelenlétében a Schuller új családi lesiklőutját. A versenyen 42 versenyző közül a Kronstädter Sivein ki-tűnő sífutója, Glöckner Rudolf győzött 19 p. 47 mp. idővel. Második Kovács IAR 20 p. 34 mp. idővel, harmadik Zischner KSV 21 p. 13 mp. idővel. A három első helyezett szép díjtárgyakat kapott.

Az új utat az első napon legalább 400 főnyi közönség vette igénybe, akik az avatást és a versenyt nézték végig.

A JEGPÁLYA VEZETŐSÉGE
MÉRSEKELT ARU JEGYEKET
LEPTETETT ÉLETBE

A Kronstädter Eislaufverein ezután hozza tudomására a télisport kedvelőinek, hogy az általános gazdasági helyzetnek megfelelően, olcsó jegyeket árusít, amelyek a pénztárnál kaphatók és hatszori belépésre jogosítanak. A jegyek ára felnőtteknek 80, diákoknak 60, gyermekeknek és nézőknek 40 lej.

SIVERSENY

Az Encian siegyesület tegnapi bonyolította le háziversenyének első számát a Pojánában.

A SZÉKELYTÁRSASÁG ÉS AZ ÁGISZ SZÓTTESBÁLJA

A január 20-án este 9 órai kezdettel tartandó brassói szóttés bál, amit a Székely Társaság az Ágisz szövetkezett népművészeti és háziipari szakosztályának a segítségével és közreműködésével rendez, méltóan nyitja meg a maga érdekességével a brassói magyarság bálj időnyét. Farsang-nyitó bál lesz és Brassóban újdonság is lesz, tehát jól kell sikerülnie. A szóttés ruhában való megjelenést a rendezőség természetesen nem teheti kötelezővé, hogy azok is megjelenhessenek, akik a vidám mulatozáson túl gyönyörködni is akarnak a néprajzi felvonulásban és a szóttés ruhák sokféle változatában. A jegyek elővételben kaphatók már az Ágisz Weiss Mihály-utcai és rózsateri üzleteiben. Személyjegy 60 lej, családi-jegy 3 személyig 150 lej. Érdekessége lesz a bálnak az Ágisz háziipari szakosztályától rendezett népszerű sorsjáték.

BRASSÓ SZEGÉNYEI KAPJÁK MEG SÁROSSY LAJOS SZÜCSMESTER ADOMÁNYÁT

Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Sárossy Lajos, a köztisztelőtben álló brassói szücsmester aranylakodalmi alkalmából 10 ezer lejt adott át Popovici Stefan dr. városi főjegyzőnek, jótékony célokra. Tekintve, hogy Sárossy Lajos adományának pontos hovaforrását is megjelölte, a város vezetősége a tízezer lejt nem a munkanélkülieknek adja, hanem azt a város szegényei között osztja szét valamelyik társadalmi egyesület útján.

TEKÉZŐSPORT

Hétfő este Vig Barát—Gloria barátságos mérkőzés a Reiss-pályán. Az alosztály Oláh Gyulát küldötte ki bírónak.

Apróhirdetések

Szavanként 1 lej, vastag betűvel 2 lej. — Legkisebb hirdetés 20 lej

Atköltözés miatt áruaktáramat kisebbítem. Ha olcsón akar vásárolni, keresse fel üzletemet. Révész József textilkereskedő, Lensor.

Eladó ház, üzlethelyiséggel, nagy kerttel és mellék kis házzal. Érdeklődni lehet Paizs Arpád, Brassó, Fekete-utca 49. 1111

Ovális, kerek és blondelámák szaküzlete, Kővári Leopold, Kut-utca 47. Szentképek rá-mázva 45 lejtől. 1131

Perfekt szakácsnőt keresek kisebb regáti szanatóriumhoz. Dr. Vadász, Bacău, szanatórium. 1176

Keresek megvételre gyümölcsöst, Brassó, vagy környékén. Cím 1178. szám alatt a brassói kiadóban.

Értesítés. Tudomásul hozom a n. é. közönségnek, hogy a „Vénus” női és férfi fodrász-üzletet, Lópiac 14., Fekete templommal szemben, átvettém és átalakítottam. Elsőrendű női és uri kiszolgálás. Borotválás, női és férfi hajvágás, ondulálás, manikűr, fejmosás, vizondolálás, jó és olcsó kiszolgálás. Kérem szíves pártfogásukat és maradok tisztelttel a „Vénus” új tulajdonosa, L. Bordás L. 1180

SPORT

A magyar válogatott váratlan veresége Frankfurtban

Frankfurt, január 16

A vasárnapi magyar-német válogatott labdarugómeccje a Rajna melletti Frankfurtban óriási meglepetést hozott. A magyarok kikapnak, amire nagyon kevesen számítottak, s még hozzá két góllal. Három kapott góllal szemben csak egyet bírtak adni s azt is 11-esből. A mérkőzés különben a németek fölényének jegyében folyt le. A játékot mintegy 40 ezer ember nézte végig.

A mérkőzés rossz pályán folyt le, a melyet az eső felázott és sikkamlóssá tett. Már a játék kezdetén megérzik a magyar csapaton Sárosi, a válogatott középfedezel hiánya, akit ezidőszakra nem tud mással pótolni a magyar labdarúgás. A németeken viszont meglátszott a kitűnő csapatösszeválogatás.

A magyarok balszerencséjéhez tartozott az is, hogy Titkos, a balszélső, már a kezdés utáni ötödik percben olyan erősen futott össze Haringerrel, hogy megsérült és kénytelen volt kiállni. Majd visszajött és sérülten játszott egy darabig, negyedóra múlva azonban teljesen harcképtelenné vált és végleg lement a

mit Polgár biztos rugással a hálóba jutottat 1:1.

A második félidőben ismét tagadhatatlan a német fölény. A 10-ik percben egy messziről lött erős labda Polgár lábáról pattan a hálóba. 2:1-re vezetnek. A magyar csapat most inkább védekezésbe szorult, de így is bekapják a harmadik gólt a 33-ik percben. A német közönség diadalriálgása közben ért véget a mérkőzés.

A német-magyar mérkőzés alkalmából érdekes felidézni az eddigi német-magyar küzdelmek történetét. A táblázat az eddigi 10 mérkőzésből (a vasárnapi volt a tizenegyedik) öt magyar győzelmet, két vereséget és három döntetlent mutat. A magyarok adtak 26 és kaptak 17 gólt. Most is magyar győzelmet lehetett várni, bár mindenki tisztában volt vele, hogy a magyar csapatokat kimerítette a rengeteg tura és a sérülések miatt nem lehetett a legjobb magyar tizenegyet csatasorba állítani.

A táblázat különben a következő képet mutatja.

di csapat szombaton Saint-Nazaire-ben játszott és ellenfelét 10:1 arányban győzte le. A gólokon Bodola (4), Rónai (3), Kovács (2) és Glanczmann osztzkodtak.

Vasárnap Cannesban az ottani csapatot 15:0 arányban hengerelte le a NAC Szerdán Antibesben játszik.

A nagyváradi Crisana

befejezte téli francia turáját, amelynek mérlege kedvező. Hét mérkőzést játszott, négyet nyert, három döntetlen. Adott 27 gólt és kapott tizenegyet. Legszebb győzelmét a cherbourgi Stella ellen aratta 7:0 arányban.

Télisport

Érdekes, hogy Tordán néhány évvel ezelőtt csak egy Sitzler nevű kereskedő szizett. Ma már — részben az ő propagandája folytán — megváltozott a helyzet, mert szabad óráiban 40-50 tordai csatlója fel a sítalpakat, hogy a közeli Bányafürdő lankás dombjain pompás ugrásokat, — vagy bukásokat végezzenek.

A mindjobban fellendülő szizés mellett a korcsolyázás sem szorult háttérbe. A városban ezidőszakra három korcsolyapálya várja a tordai Schaffereket és Sonja Hennieket. Egyik a ligetben, a másikat a vármegyei bank udvarán lévő TC tenispályák helyén, a harmadik pedig Ujtordában van és mindegyiken élénk korcsolyázás folyik.

tól, a nagynevű Axioti pedig meglepetés szerüen vereséget szenvedett Bruchtól. végül Marinescu Radtkével szemben adta meg magát. Az egyetlen Mihail tudott kicsikarni egy eldöntetlent Stegemanntól. Viszont Kovács György, Románia könnyűsúlyu bajnoka, Párisban, a párisi Central Racing Club versenyén 3 perc alatt kiütötte a ringből Delobelle francia bajnokot.

Külföldi humor

JÓ VÉLEMÉNY

— Nagyon fáradtnak látszik, doktor ur! Sok a dolga?

— Rettenetesen sok, nincs egyetlen szabad pillanatom sem! Kimerültem, az idegeim is tönkremennek, megölnek a betegek...

— Ah, tehát visszaadják a kölcsönt? (Tűt Bile)

MODERN CSODA

— Ma csodálatos dolgot láttam! Először kigyó, hátul krokodill!

— Ugyan, ez lehetetlen, hol voltál, akváriumban?

— Nem, egy cipőkirakatban láttam. (Söndagsnisse)

A GAZDAG ÖZVEGY

Betörő: Ne ijedezzek, asszonyom, nem az életét akarom, hanem a pénzét!

— No ezt mindjárt gondolhattam volna, maga se különb a többi férfinél! Talán karodjék azonnal! (Answers)

LELTÁRUNKAT BEFEJEZTÜK!

A leltár alapján kolozsvári központunk a következőképpen intézkedett:

ÚJ ÁRAINK:

Téli női harisnya 19 20-29 lej
Nőgyapjú kötött kesztyű 54 „
Reformnadrág 28 „
Női kabát 130 „
Gyapjublúz 115 „

ELBE

HARISNYAHÁZ BRASSÓ, KAPU-U. 42

pályáról. A magyarok 10 emberrel játszottak végig. Igaz, hogy Haringert is utolérte végzet, mert később ő is elcsuszott és kulcsontját törte.

A sikamlós pályán nem fejlődhetett ki igazi szép és reális játék. A német csapat fölénye azonban kétségtelen volt. Az első félidő 17-ik percében berúgták vezetőgóljukat Lahner révén. A 30-ik percben 11-es a magyar csapat javára, a

„ELBE HARISNYAHÁZ, BRASOV

Téli árut legrövidebb időn belül legolcsóbban elárusítani KÖZPONT"

1909 április 4 Budapesten 3:3.
1911 december 17 Münchenben 4:1.
1912 április 13 Budapesten 4:4.
1912 július 3. Stockholmában 3:1.
1920 október 24 Berlinben 0:1.
1921 június 5 Budapesten 3:0.
1922 július 1 Bochumban 0:0.
1924 szeptember 12 Budapesten 4:1.
1930 szeptember 28 Drezdában 5:5.
1932 október 30 Budapesten 2:1.

Egyéb eredmények

BUDAPEST. Phöbus F. C.—II. liga válogatott 4:0 (2:0).

LUXEMBURG. Nemzeti—Sport F. C. 3:3 (2:0). A turázó Nemzeti ellenfele Luxemburg bajnokcsapata volt.

PÁRIS. Páris város válogatott—Franciaországi válogatott 3:0 A párisi csapatban három magyar fiú játszott. A Nagyváradról elszármazott Berkessy, Mayer és Hasch. Mindhármán, de főleg Berkessy kitűnően szerepeltek.

A NAC BOMBAEREDMÉNYEI
A francia turán lévő kitűnő nagyváradi

NEMZETKÖZI MŰKORCSOLYÁZÓ-VERSENY A TÁTRÁBAN

Szombaton és vasárnap zajlott le a Tátrában a Pálffy-Fekete-vándordíjas műkorcsolyázó-verseny, amelyen magyar, német és osztrák bajnokok szerepeltek. A vándordíjat a budapesti BKE nyerte, második a Wiener Eislaufverein, harmadik a Berliner Eislaufverein. A férfiműkorcsolyázás győztese Pataky Dénes, 296 ponttal.

A romániai boxolók nemzetközi szereplése a napokban részben sikerrel, részben pedig kudarccal végződött. Berlinben a német-román ökölvívó mérkőzésen a németek győztek. Serbanescu kikapott a boroszlói Csikos-

ÚJ ÁRAINK:

Téli férfizokni 21 lej
Férfi kötött kesztyű 65 „
Férfi sportharisnya 24 „
Gyermek cérna harisnya 10 „
Gyermek kötött kesztyű 36 „

ELBE

HARISNYAHÁZ BRASSÓ, KAPU-U. 42

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Welkens-csillár legszebb, legjobb, legolcsóbb. Nagy választék! Szent János-utca 32. 1121

Étterem, kávéház és szálloda március egytől bérbeadó, esetleg eladó is. Cím a kiadóhivatalban. 1120

Használt, jókarban levő kávépörkölőt, villanyőre, vagy anélkül, megvételre keresek. Ajánlatokat „Kávépörkölő” jellegre a kiadóba. 1156

FINOM MELEG GYAPJÚ HARISNYAKAT, cérna férfizoknikat, gyapjú stucnikat, férfi sportharisnyákat. TARTÓS ANYAGBÓL OLCSÓ ÁRON KÖTÖK. Cím: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátulsókbánya) 12937

Könyvek

FIATALOK tanácsadója Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illemszabályaiával. Bélgnyelv. virágnyelv. stb. Ára színes borítóval 30 lej.

A HAZICUKRASZAI KEZELŐKÖNYVE. Krékné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téziseket mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára féléves kötésben 40 lej.

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., (az udvarban).

100.000 felvilágosodott ember

vár erre az értékes műre, melyet orvostudós szerzője negyven évi orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írt az emberiség gyógyítására és segítségére. Aki szeretteinek a legjobbat akarja, ajándékozza meg őket ezzel a könyvvel:

Természetes gyógy mód és táplálkozás

Írta: BUCSÁNYI GYULA dr., egészségügyi tanácsos, főorvos.

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A természetes életmód alapfogalma. Természetes táplálkozás. Mi az ember természetes tápláléka? Vegetarizmus. A vér megromlása, helytelen táplálkozás folytán. A táplálékok. A hús. Tojás. Hűvelések. A sajt. A szénhidrátok. A zsírok. A vitaminok. Fűszerek. Gyümölcs. A fűszerek. Alkohol. Nyersdiéta. Hogyan és mennyit együnk? Napfürdés. A nap a tudóbajoknál. A nap a közhígnél. Napfény a szívbántalmak kezelésénél. A napfény az anyagcsere bántalmaknál. Napfürdés a gyomorbántalmaknál. Napfény a női bajoknál. A gyermekek napfürdője. Minek tulajdonítom a napfény gyógyhatását? A légfürdés. A torna. Fürdés, mosakodás. Hogyan használjuk a hideg vizet belülről. Az alvás. A levegő. Idegápolás. Lélekápolás. A lélek gondozása. A vizgyógyások. A hideg víz, mint gyógytényező. Gyermekápolás. A csecsemő gondozása. A szoptatás. A gyermek ápolása az első életévben. A koplalókura. Gyümölcsekura. A betegség megelőzése. Egyes, gyakrabban előforduló betegségek természetes gyógykezelése. Agyvérzés. Almatlanság. Agyguta. Aranyér. Arcsápa. Asthma. Angorkór. Buskomorság. Bőrbántalmak. Bőrférges. Bőlhurut. Csusz. Csukorhajok. Csontszu. Étvágytalanság. Elhízás. Epekö. Farcsontrák. Fehér folyás. Gégehurut. Gerincvelő sorvadás. Gyomorbajok. Görsös havi. Hányás. Hasmenés. Heregyulladás. Hólyaghurut. Hízáló gyógy mód. Hörghurut. Ideggyengeség. Idegbenulás. Idegzsába. Impotencia. Karbunkulus. Köszvény. Légesőhurut. Májbajok. Méhgyulladás. Ondófolás. Orrvérzés. Orrbűz. Paralízis progressiva. Petefészekgyulladás. Sápork. Szájbűz. Sárgaság. Székrekedés. Szédülés. Skrophulózis. Szívbetegség. Rekedtség. Rheumatizmus. Ischiás. Térisony. Tüdővérzés. Tüdő táglulás. Vérhas. Vércsejénység. Vérbajok. Vértisztító teák. Vesebajok. Vízibetegségek. Visszértágulatok. Utóéletmeszesedés, stb., stb. E mű a magyar könyvpiac szenzációja. A legtöbb forgatott olvasmánya öregnek és fiatalnak.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Ára 120.— Lej. (V dékre plusz portó).

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.